სახალხო გაზეთი

№ 731 ოთხშაბათი, 24 ოქტომბერი 1912 წ. № 731

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით ღირს 15 კ., უკანასკნელზე 10 კ. სხვა ადგილებიდან კავკასიის გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტით ტექსტის წინ 20 კ., უკან 10 კ. სამგლოვიარო განცხადების დანეტდვა პირველ გვერდზე თითო-ჯერ სადამოს 4 საათამდე ღირს 3 მ. 4 საათის შემდეგ მიიღება მხოლოდ თვით ტაბში „შრომა“-ში, მუხრანის ქუჩა, და ეღირება 4 მანეთი.

განცხადებანი იმ პირთა, ფირმათა და დაწესებულებათაგან, რომელნიც კავკასიის გარეშე არიან, ან მთავარი კანტორები და განყოფილებანი აქვთ, მიიღება მხოლოდ სვეპრო სახლის ლ. და მ. მეტცლ და ამხ.-ბის განცხადებათა ცენტრალურ კანტორაში მოსკოვში, მიასნიკის ქ., ს. სიტოვისა და მის განყოფილებებში: პეტერბურგში--მორსკაია 11, ვარშავაში--მარშალკოვსკის ქ. 130, პარიზში--ბირჟის მოედანი.

ხელის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებები მიიღება „სახალხო გაზეთი“-ს რედაქციაში და კანტორაში ყოველ-დღე კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9 საათიდან 3-მდე. საღამოთი 5-დან 7-მდე.

ხელ-მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება; დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახებიან; ერთი-ორი თვით ამოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობანი. პირადად მოსვლა-პარაკები შეიძლება ყოველ-დღე, კვირა-უქმეების გარდა, დილის 10 საათიდან ნაშუადღევის 3 საათამდე. ადრესს განცხადებანი 40 კაპ.

რედაქცია და კანტორა იმყოფება: ტფილისში, სასახლის ქ., სარაჯიშვილის სახ. № 6. ფოსტის ადრესი წერილებისა და ფულისთვის: ტფილისი, ქართული „სახალხო გაზეთი“ 190.

ტელეფონი № 12-29

გაზეთის ფასი წელიწ. 8 მ. 50 კ. ცალკე № ყველგან 5 კ.
„ „ თვეში — 75 კაპ. დამატებანი 7 კ.

ყოველ-დღიური საპოლიტიკო და საალიტერატურო გამოცემა.

კანტორისაგან

1912 წ. პრემია **„გრდემლის“ მისაღებად** უკანასკნელი ვადა არის მომავალ წლის 1 იანვარი, ამიტომ ვთხოვთ ყველას, ვისაც პრემია ერგება, ამ ვადამდე უსათუოდ მოიკითხონ, რადგანაც 1 იანვრის შემდეგ პრემია აღარ შეეინახებათ და ყოველნაირი მიწერ-მოწერაც მიმდინარე წლის პრემიის შესახებ **უყურადღებოდ იქნება დატოვებული.**

სახალხო გაზეთი სურათებიანი დამატებით მიიღება ხელის მოწერა **1912 წლისათვის.**

(არ მიიღება ხელის მოწერა ცალკე, უდამატებოდ და არც სურათებიანი დამატება იყიდება ცალკე).

წელიწადში ღირს 8 მან. 50 კაპ.
1 **ღვინოებისთვიდგან წლის დამლევამდე ღირს 2 მ. და 25 კ.**
თვეში ღირს — — 75 კაპ.
(როგორც ქალაქში, ისე ქალაქ გარეთ).

საზღვარ-გარეთ ფასი: 1 თვეში 25 კაპ.

წლ. ხელის მომწერთ (რომელთაც პრემია „გრდემლი“ ერგებათ) 8 მან. 50 კ. უნდა ჰქონდეთ გადახდილი შემდეგ ვადებზე: პირველად 3 მ., 1 მარტისათვის 5 მან., 1 მაისისათვის 7 მ. და 1 მ. 50 კ. 1 ივლისამდე.

გაზეთს გამოწერა შეიძლება მხოლოდ თვის 1 რიცხვიდან, მხოლოდ სრული თვეებით და მხოლოდ მიმდინარე წლის ბოლომდე.

გაზეთს, ფულის მიღების უფლებით, არსად არავითარი აგენტი არა ჰყავს (გარდა წ.-კ. ს. მთავარ გამგეობის ტფილისის წიგნის მაღაზიისა) და ამიტომ პასუხს აგებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც ფული ან ფოსტით არის გამოგზავნილი, ან პირდაპირ კანტორაშია მიღებული.

რედაქცია დაუბეჭდავ ნაწერების შესახებ ავტორებთან მიწერ-მოწერას არ ჰმართავს, თუნდ საპასუხო მარკაც იყოს გამოგზავნილი და დაუბეჭდავ წერილებსაც არ ინახავს. დანარჩენ შემთხვევაში ყოველ შეკითხვის ან რაიმე ცნობის შესახებ საპასუხოდ საჭიროა **ფოსტის მარკა.**

დანარჩენი პირობები იხ. გაზეთის სათაურში.

ქართლ-კახეთის თავად-აზნაურობის წინამძღოლთა დეპუტატთა საკრებულო აცხადებს, რომ **ხუთშაბათს, 25 ოქტომბერს, ქვაშვეთის** წმიდა გიორგის ეკლესიაში, გადახდილი იქნება **პანაშვიდი** ტფილისის გუბერნიის **წინამძღოლად** ნამყოფის

დიმიტრი ივანეს ძე ყიფიანის

სულის მოსახსენებლად, გარდაცვალების დღიდან 25 წლის შესრულების გამო. პანაშვიდი დაიწყება ნაშუადღევის 2 ს. 1562

ტფილისის კერძო სამკურნალო

ახლად გადაკეთების შემდეგ, ავადმყოფები მიიღებიან ძლენიშვილის ქუჩა, საკუთ. სახლი, № 7, მიხეილის პროსპექტისა და ვეტცელის სასტუმროს ახლო.

ტელეფონი № 590.

სტაციონალური განყოფილება მოწყობილია 50 საწოლით, ცალკე ნომრებით და საერთო ოთახები განსაკუთრებითი სამშობიარო განყოფილებით.

მწოლიარე ავადმყოფთა მიღება შეიძლება ყოველ წამს, გარეშე მოსიარულე ავადმყოფებს მიიღებენ შემდეგი ექიმები-სპეციალისტები:

შინაგანი სნეულებანი.	**დავითიანი რ. ს.** (ყოველ დღე) 1—2.
	მანსვეტაშვილი ვ. მ. (ორშაბ., ოთხშაბ. და პარასკ.) 2—3.
	მაღალაშვილი გ. გ. (სამშაბ. და შაბათობითი) 10—12.
	მიქელაძე შ. ა. (ყოველ დღე) 12½—1.
	ფედოროფი ე. გ. (ყოველ დღე, გარდა ოთხშაბ. და კვირისა) 12—1.
ქირურგიული სნეულებანი.	**მარკეევიჩი ვ. ლ.** კონსულტაცია (ყოველ-დღე) 11½—12½
	მელიქიშვილი ნ. მ. (ყოველ დღე) 10—1.
	ფირსოდოფი რ. ბ. (ყოველ დღე) 12—1.
ქალთა და საშობიარო სნეულებანი.	ექიმი-ქალი **ვერბიცკი-ფირსოდოფისა ლ.** (ყოველ დღე) 11—12.
	თიკანაძე ი. ე. (ყოველ დღე) 1—2.
	მელიქიშვილი ნ. მ. (ყოველ დღე) 10—1.
	სულაკოფი ბ. ი. (ყოველ დღე) 12—1.
ბავშვთა სნეულებანი.	ექ. ქალი **ბაქრაძე-დედაბრიშვილისა** (ყო დღე, გარდა ოთხ.) 1—1½ ს.
	მიქელაძე შ. ა. (ყოველ დღე) 12½—1.
	ფედოროფი ე. გ. (ყოველ დღე გარდა ოთხშაბ. და კვირისა) 12—1.
ნერვ. სნეულ. ელექტ.	**გედევანიშვილი მ. ა.** (შაბათობით) 10½—11.
	დავითიანი რ. ს. (ყოველ დღე) 1—2.
	ფონდოევი, გ. ს. (ყოველ-დღე) 1—2 ს.
ყელ. ცხვირ. სმენ.	**პოლინიანცი ნ. ა.** (ყოველ დღე) 12½—1½
	ორემბოვსკი ნ. ს. (ყოველ დღე) 2½—3.
თვალის სნეულ.	**მუსხელიშვილი ვ. ს.** (ორშაბათ., პარ., ოთხშაბ. და პარასკ. 2—2½.
კანის სნეულ.	**დიასამიძე ა. ნ.** (ყოველ დღე) 1—1½.

სამკურნალოს აქვს მოწყობილი საკუთარი სამეცნიერო-ბაქტერიოლოგიური ლაბორატორია. სისხლის გასინჯვა, თავშანგ. **Wasserman.** რჩევისათვის 50 კ., საწოლები 2 მ. დაწყებული. ცალკე ოთახი 5 მანეთიდან. მშობიარობა 10 დღე წოლით ღირს 40 მ. ოპერაციები, კოსტიუმიები, შარდის ბუშტისა და მილების კატეტერიზაციები; „606“ 914 და **ნამლის ზეშხაპუნები,** ელექტრონი წამლ., მასსაჟი, ყვავილისა ცრა, ძიძათა შემოწმება და სხვა შეღავათიანი საფასურით. ტ. 1010.

ექიმი კბილისა **ნინო რცხილაძე** იღებს დილით 9—2 ს. საღ. 5—7 ს. ოლგას ქუჩის შესახვევი № 5, სახლი მაქარაშვილისა

ექიმი **ალ. სოლოღაშვილი** იღებს ავადმყოფებს 9—2 საათ. და 5—4 საათ. გოლოვინის პრ. № 12. 1334.

ექიმი **ივ. გომართელი** **დაბრუნდა** და განაახლა ავადმყოფების მიღება. ვერაზე, ოლგას ქუჩა № 20. დილის 8—11 ს.-მდე, საღ. 5—7 საათ. 701.

ექიმი **პ. არდაზიანი** შინაგან და ბავშვებ. ავადმყ (სპეციალ. ფილტვებ. სნეულ. რევმატიზმიქარები) ტფილისი, ალექსანდროვის ქუჩა, № 3. 11—2 ს. საღამ. 5—7. 1045.

ტელეფ. № 795. **ქართული თეატრი** ტელეფ. № 795.

ხუთშაბათს, 21 ოქტომბერს, 1912 წ.

ქართ. დრამატ. საზოგადოების დასის მიერ წარმოდგ. იქნება ერთ საღამოს **ორი ახალი ორიგინალური პიესა ცნობილ ავტორებისა:**

I **ოჯახი** — კომედია 3 მოქ. **ი. გედევანიშვილისა.**

II **აგესალომის თმეგი** — შარჟი 1 მოქ. **ნ. შიუკაშვილისა.**

მონაწ. ღებულობენ: ქ-ნნი აბაშიძე, გოგოლაშვილი, ლოლუა, შოთაძე, ჯავახიშვილი, ბ-ნნი: აბდუშელი, გუნია, გედევანოვი, მესხი, მატარაძე, მგალობლიშვილი, ციციშვილი შალიკაშვილი.

დასაწყისი საღამოს 8 საათზე, ადგილების ფასი ჩვეულებრივია.

თეატრის დირექცია დაბეჯითებითა სთხოვს ბ. მაყურებელთ, ფარდის ახდამდე დასხდნენ თავიანთ ადგილზე, რადგანაც ფარდის ახდის შემდეგ დარბაზში აღარავის შეუშვებენ.

ანონსი: კვირას, 28 ოქტომბერს წარმ. იქნება **მესამედ ცნობილი ტრაღედია სოფოკლესი—„ანტიგონე“.**

რეჟისორი **შალიკაშვილი.**
ქართ. დრამ. საზოგ. ადმინ.
1554

ქართველთა შორის წერა-კითხვის საზოგადოების ტფილისის წიგნის მაღაზიაში ისყიდება ახალი გამოცემა ქართულ სიტყვა-კაზმულ მწერლობის საზოგადოებისა

გრდემლი

სალიტერატურო კრებული **წიგნი მეოთხე.**

შინაარსი: **ვ. ბარნოვი** ფარჩის ახალუხი, **ა. შანშიაშვილი**—მედია და ელენე. **უიბარაღო**—მამელუკი, **ს. აბაშელი**—ლექ ეპი, **ჯ. ჯორჯიკია**—ქალი, რომელსაც თავისი სახე არ უნდა ენახა, **ევდოშვილი**—ლექსი. **ა. პაპავა**—ქალის ცრემლები. **ი. გრიშაშვილი**—ლექსები, **ნ. ლორთქიფანიძე**—მრისხანე ბატონი, **კიკნა-ფშაველა**—ლექსი, **ჭ. უმბაძე**—ზღვის ქალი, **მ. უზნაძე**—ლექსი, **ეკ. გაბაშვილი**—ფრთებ დაგლეჯილი, **გ. ტაბიძე**—ლექსი, **დუტუ მეგრელი**—პატარა სოფოს სიკვდილი, **კ. აბაშისპირელი**—ლექსი, **ნ. ნაკაშიძე**—ვინ არ ს დამნაშავე **ფასი 1 მან. 50 კაპ.**

წიგნის მაღაზიებს დაეთმობათ 20 პროცენტი. საწყობი იმყოფება გ. ს. რცხილაძის ბინაზე, ოლგის ქუჩის შესახვევში, სახლში № 5. 1561.

ქ. შ. წერა-კითხ. გამ. საზოგ. წიგნის მაღაზიაში

ისყიდება აკაკის თხზულებანი:

აკაკის რჩეული ლექსები	ფასი 10 კ.	— ორი პუბლიც. სტატია	10 „
— ალექსი	10 „	— ოცნება	10 „
— ბაგრატ დიდი	10 „	— სიტყვა თქმული ერთს არჩევანზე და საუბარი მამა-შვილს შუა	10 „
— გამზრდელი	5 „	— სიმღერა	15 „
— გოგია მეჩონგურე	5 „	— ყვითელი სანთელი	10 „
— გორის ციხე	5 „	— ქუთათლის სიზმარი	5 „
— დათუნა გოცირიძე	5 „	— ჩემი ნაწერები	75 „
— თამარ მეფე	5 „	— ჩემი თავგადასავალი	1 მ.— „
— იგავ-არაკნი ნათარგმნი	50 „	— წმინდა ნინო	20 „
— ოთია მესხი და ადამ ბებურიშვილი	10 „	— Избранныя стихотворенія въ переводѣ русскихъ поэтовъ	20 „
— მამლის ყივილზე	10 „		
— ნათელა	20 „		
— ნაკარქექია	10 „		

ადრესი ტელეგრამისათვის: Тифлисъ Грамотность. 1141.

გამოსულია და იყიდება

ნ. შიუკაშვილის

პიესა **„მეგოგროგა“,** დრამა 4 მოქმედებ. ფასი 30 კაპ.

საგურთალოზე

მშვენიერ ალაგას,

ახლად აშენებულ ეკლესიისა და დიდების მომავალ ხიდის მაღლობლად დაიჭრა 20 დესეტინა მამული და იყიდება წვრილ ნაკრებად ხელმისაწვდენელ ფასებში.

მსურველთ შეუძლიანთ მიჰმართონ ოლღას ქუჩაზე, სახლი № 5, სოლომონ ივანეს ძე **თაქთაქიშვილს,** დილის 8 საათიდან ნაშუადღევის 3 საათამდე. საღამოს 5 საათ ან 8 საათამდე. უმორჩილესად ვთხოვთ მიწის მყიდველებს, რომ **თავის დროზე შემოიტანონ დარჩენილი ვალი,** თანაბამად ჩვენგან მიცემულ კვიტანციისა. (წ. 1020

ვაგზლის კერძო სამკურნალო

გარეგან ყოველ დღე მოსიარულე ავადმყოფთათვის.

ვაგზლის ქუჩა. № 8. ტელეფონი № 695

ე. ს. ვაშაკიძე. ყოველ დღე, შინაგან ავადმყ. 9½ ს. 10 ს.

ა. ნ. დიასამიძე. ყოვ. დღე, კვირ. გარდა. სიფილ. კანისა და ვენერ. 11—11½ ს.

ბ. ა. პოპოვი. ყოვ. დღე, კვირ. გარდ ყელ, ყურ და ცხვ. სნეულ. 11—11½.

ექ. ქალი იოსელიანისა—იღებს ქალთა ავადმყოფებს. სამშ. ბეთობით ხუთშაბათობით და შაბათობით 11—11½ საათ.

ნ. მ. მელიქიშვილი. ქირურგიული და ქალთა ავადმყ. 1—2 ს.

ივ. გომართელი.—ყ.-დღ. შინაგ. 2—3 ს. მიკროსკოპიული, ბაქტეროლოგიური-ქიმიური გამოკვლევანი; აგრედვე ყვავილის აცრა და ძიძების გასინჯვა. ფასირჩევისათვის 50 კაპ.

ოპერაციები და კონსილიუმი მორიგებით,

წამლოგა „606“-ი. 1018

ექიმი **ქალი** **დ. ბ. საყვარელიძე.** იღებს ავადმყოფებს ქალისა და საბებიო. ნაშუადღ. 1—2 ს., საღამოს 5 6 საათამდე.

კიროჩნის ქუჩა, № 9. 595.

ელექტრონისა და რენტგენის სამკურნალო

მიხ. გედევანიშვილისა

ავადმყოფებს იღებს ყოველ-დღე დილ. 12—1 ს., საღამოს 6—7 ს., გაშინჯვა და გადაღება რენტგენის სხივებით. ვერა, ყორღანოვის ქ. № 20. ტ. 1022

დოქტორი მედიცინისა ბერლ. უნივერს.

ბ. ბ. მეგრაბიანცი

შინაგ. ავადმყ., ავადმყოფობ. ფილტვ.—ტუბერკულ. და გულისა. წამლობს ტუბერკულინით, რადიისა და ელექტრონის პრეპარატებით. იღებს ყ.-დღ. **ახალ ბინაზე** დილ. 9—12 ს. და საღამ. 5—7 საათ. ადრესი: **სოლოლაკი,** ბებუთოვის ქ., № 23 (განოვის ქ. კუთხ.). **ტელეფ. 7—92.** 724

ექიმი **შ. ა. მიქელაძე** იღებს **შინაგან და ბავშვათა სნეულებიან** ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოს 5 ნახ.—6½ საათ. ვახეთის ქ., № 6.

ექიმი **ი. ი. ბერიშვილი** სწავლობს **საშარდე** ორგანოთა, **თავშანგისა** და **კანის** ავადმყ.; **ვასსერმანის** რეაქციით იკვლ. თავშანგ. მოწამლ. სისხლს. მიღება ნაშუადღ. 3—5½ ს. **ელისაბედ ქ., № 94,** საფოსტო განყოფი. პირდაპირ. 1530

ექიმი **ა. ნ. დიასამიძე** კანისა და ვენერიულ ავადმყოფებს იღებს ყოვ.-დღე ნაშუადღ. 2—3 ს საღამ. 6—7 ს. ხუთშაბ. მხოლოდ დილ. 8—9 ს. კვირ. ავადმყ. **არ** იღებს. **მოსკოვის ქუჩა, № 3,** ს. გაბაშვილისა.

ექიმი **ს. ი. გძელიშვილი** შიგნეულობისა და ვენერიულ ავადმყ. დილ. 9—11 საათ., საღ. 6—8 საათ. დიდუბე, ნაგურამოს ქ., (მუშტაიდის ბაღის შუაგულიდგან მარჯვნივ), № 21, ხრამელაშვილის სახლი. დღისით: 2—4 საათამდე. ბაროონისა და ბაზრის ქუჩის კუთხე, № 14. 1411

ექიმი **კბილისა და ღრძილებისა** **ჰ. ა. ძაჯაია** იღებს ავადმყოფებს დილით 8—2 ს. საღამოთი 3—7საათამდე. ელისაბედის ქუჩა, № 151. დიდუბე 1049

„კერპთა“ აღდგენა

„აკაკის ინციდენტის“ გამო დიდი მითქმა-მოთქმაა ჩვენს საზოგადოებაში. საარჩევნო ბრძოლის დროს მოხდარ სრულიად ბუნებრივ მოვლენას განსაკუთრებულის შუქით აშუქებენ და იმის ცდაში არიან, რომ ისინი, ვინც შავი კენჭი მისცა ბ. აკაკის, სამშობლოს ღირსების შეურაცხყოფილებად **დაჰსახონ**“ ამ ნიადაგზე სულ პირველად „თემი“ შესდგა. „თემი“ ამტკიცებდა, ვითომც, რაკი ბ. აკაკი დიდი მგოსანია, შეუწყნარებელი და მიუტოვებელი დანაშაულობაა ამ დიდ მგოსნის გაშავება პოლიტიკურ არჩევნების დროს, მაშინაც კი, როდესაც სერიოზული სოციალ-პოლიტიკური საკითხია გადასაწყვეტი. ძალიან გვიკვირდა ასეთი უცნაური აზრების ქადაგება, მაგრამ ბ. აკაკის პატივცემის გულისათვის „სახალხო გაზეთი“ კარგა ხანს ხმას არ იღებდა. ამასობაში გაისმა ცოტა არ იყოს მკვახე, მაგრამ გაბედული და სამართლიანი პროტესტი ბ. სილოვან ხუნდაძისა. ბ. სილოვანი სამართლიანად ამბობდა, რომ პოლიტიკურ ბრძოლის ნიადაგი იმგვარი ნიადაგია, სადაც მარტო და მხოლოდ პოლიტიკურ პრინციპებს აქვთ ადგილი და თუ რომ როგორიმე დამსახურებული მოღვაწე, თუნდ იმგვარი, როგორიც არის აკაკი წერეთელი, საჯაროდ აცხადებს, რომ ამა-და-ამ პოლიტიკურ მიმართულების ჯგუფის წარმომადგენელს მხარს ვერ დაუჭერს და შავს კენჭს მისცემს, ამ ჯგუფის პირდაპირი მოვალეობაა თავისი პოზიციის და პრინციპების დაცვა, თუნდაც რომ ამისათვის საჭირო ყოფილიყო ისეთის დიდის მგოსნის გაშავება, როგორიც არის ბ. აკაკი წერეთელი.

როგორ თუ გაშავება? რა პრინციპები? რის პრინციპები? თქვენს წინ დიდი მგოსანია, სალამი! და სირცხვილი მათ, ვისაც რაღაც პრინციპები აგონდებათ, როდესაც საარჩევნო კრების დარბაზში მოდის ისეთი ადამიანი, რომლის წინაშე მოწიწებით უნდა იდგნენ ამომრჩეველნი, გაბედნიერებულნი თვით იმ გარემოებითაც კი, რომ მათს წარმომადგენელს იგი ადამიანი არ სწყალობსო? ეს კიდევ არაფერი. მივარდნენ ახლა ბ. სილოვანს. „როგორ გაჰბედე და ხმა ამოიღე, შე ასეთო, შე ისეთო „პოეტო“, ენის განმანადგურებელო და სხვა. შეუწყნარებლად ამცირებდნენ ადამიანს. ნამდვილად კი აქ არც პოეტური ნიჭი იყო მოსატანი, არც ენის გრამატიკული ფორმები. აქ გარკვეულად და ნათლად იყო წამოყენებული პოლიტიკური სინიდისის საკითხი. პოლემისტებს ამ საგანზე უნდა გაეცათ პასუხი და ამ გარემოებას არამც და არამც პირადი ხასიათის საზომით არ შეჰხებოდნენ. და „სახალხო გაზეთმაც“, როდესაც შეეხო ამ საგანს, სწორედ ამ მხრივ განსაჯა იგი. გაზეთი თავის სიხარულს აცხადებდა იმის გამო, რომ შორაპნის ამომრჩეველები შეგნებულად და ცნობიერად მოქმედებდნენ და პოლიტიკურ საქმეში არ აჰყვნენ არც ნათესაურ, არც პირადი სიმპატიის გრძნობას.

მაგრამ საქმე ამითი არ დამთავრებულა. ვინ წარმოიდგენდა, რომ ასეთი ელემენტალური ჭეშმარიტების უარ-ყოფა შეიძლებოდა? ვის ეგონა, რომ შესაძლებელია სერიოზულად იმ აზრის მტკიცება, რომ ბ. აკაკის წინ ყოველი „დროშა“ უნდა იყოს დახრილი და რომ, რაკი იგი დიდი პოეტია, გამჭრიახ პოლიტიკოსადაც უნდა დავსახოთ, თუნდაც რომ ამ‍ჭარა შეცდომას სჩადიოდეს. დიაღ, ვინ წარმოიდგენდა ამას, როდესაც ოთხკუთხიდან სინიდისის და აზრის თავისუფლების საჭიროებას გვიქადაგებდნენ.

როგორც ვსთქვი, საქმე ამაზე არ შემდგარა. „თემს“ მოსდის თურმე, როგორც თითონ ამბობს, „მრავალი წერილი“ ახალგაზდობისაგან და მშრომელ ჯგუფებისაგან. ქუთაისის ნოქრების და მუშების წერილი დაბეჭდილიც არის „თემის“ უკანასკნელ ნომერში (№ 94). ამ წერილში, სხვათა შორის, ვკითხულობთ: „ქუთაისის ნოქრები და მუშები იმ აზრისა ვართ, რომ ჩვენ დამსახურებულ მოღვაწეებთან იდეური ბრძოლა მხოლოდ პრინციპიალურ ნიადაგზე უნდა სწარმოებდესო. ჩვენც სწორედ ამ აზრისა ვართ და ქება ბ. სილოვანს, რომ ბ. აკაკის ავტორიტეტს და სახელს არ შეუშინდა და, როდესაც პრინციპიალური მხარე საგნისა დაჩრდილეს, გაბედულად დაჰგმო ეს გარემოება. ნოქრები და მუშები განაგრძობენ: „ჩვენ დიდად ვაფასებთ იმ ღვაწლს, რომელიც მიუძღვის მგოსან აკაკის ქართველ ერის წინაშე, ძალიან მაღლა ვაყენებთ იმ განძს, რომელიც აკაკიმ შესძინა ქართულ ლიტერატურასო“. აქაც სავსებით ვეთანხმებით ქუთათურ პროტესტანტებს—დიდი და დაუფასებელი ღვაწლი მიუძღვის აკაკის ჩანგს ჩვენს მწერლობის წინაშე. მაგრამ განა ქუთათური ნოქრები და მუშები შეიწყნარებენ იმ გარემოებას, თუ რომ მათ მიერ სათაყვანებელი პოეტი მათ რწმენის შესაფერ პრინციპიალურ პოზიციას მოშორდება და პრინციპიალურ ხასიათის ბრძოლას აბუჩად აიგდებს. რასაკვირველია, არ შეიწყნარებენ. მაშ ამგვარ უფლებას რატომ ართმევენ სხვას? ან იქნება აზრის თავისუფლება მხოლოდ თავიანთვის უნდათ? თუ ასეა, ძალიან შემცდარნი ყოფილან ქუთათური ნოქრები და მუშები. მაგრამ ისინი განაგრძობენ: „და არავის ნებას არ მივცემთ ჩვენი საყვარელი მგოსნის პიროვნება შეურაცჰყოს. ამიტომ უღრმეს პროტესტს ვაცხადებთ იმ ქუჩურ ლანძღვა-გინების წინააღმდეგ, რომელიც თავზედურად გაუბედა ჩვენ მგოსანს ბ-ნა ხუნდაძემ“. ფრიად საქებური განზრახვაა პოეტის ღირსების დაცვა, თუ რომ ეს ღირსება შელახულია ქუჩურ ლანძღვა-გინებით. და თუ იყო რაიმე ამისთანა, არც ერთი გონიერი ადამიანი არ მოიწონებს ამგვარ პოლემიკას, მაგრამ რატომ გავიწყდებათ კამათის ღერძის დედაარი. რატომ დაჩრდილულია ძირეული საგანი კამათისა. და ეს საგანი ხომ ამგვარია: გვაქვს უფლება თუ არა, ჩვენ, უბრალო ძამაკვდავებს, შავი კენჭი მივცეთ განთქმულ და დიდებულ მგოსანს, როდესაც ამ მგოსნის აზრი და მოქმედება ჩვენს სინიდისს და რწმენას არ ეგუება? **აი გადასაწყვეტი საგანი.** თორემ, აბა ვინ არ დაგეთანხმებათ იმაში, რომ ბ. აკაკი დიდი პატივცემის ღირსია და მას ყოველთვის მორიდებით უნდა მოვეპყრათ. საკამათო საგნის დედაარი „თემის“ წყალობით სადღაც ჩაიყლაპა. და ჩვენ არც გვიკვირს „თემისაგან“. პოლიტიკური არჩევნები მას ალბად რაჯა-ლეჩხუმში გამართული ნადიმების გაგრძელება ეგონა. მაგრამ გვიკვირს ასეთი სიბეცე, იმ პირებისა, რომელნიც აჰყვნენ „თემის“ მიერ ატეხილ განგაშს.

მაგრამ, მართალი ვსთქვათ, არც ეს გვიკვირს. წრეევანდელმა არჩევნებმა ისე გაამწვავეს. მებრძოლ ჯგუფთა ურთიერთობა, რომ ამ აზვირთებულ ვნეა-ამლილობაში ადამიანი ადამიანს ვეღარ სცნობს. თუ რომ ჩვენმა იდეიურმა მოპირდაპირეებმა „პოგრომ‍ჩიკებად“ და „ოხრანიკებად“ მოგვნათლეს, რატომ უნდა გვიკვირდეს რომ ამ „მოპირდაპირეთა ბანაკში „აკაკის ინციდენტსაც“ თავის სასარგებლოდ არ გამოიყენებდნენ. და გამოიყენეს კიდეც. აი წაიკითხეთ, რა სწერია „ახალ არჩევანში“ (№ 2) „არასოდეს არ მომხდარა, რომ დიდი პოეტი ფედერალისტების მზგავს კინკლაობაში ჩაბმულიყოს, თავისი პოეტური ინსტინქტით ჭეშმარიტი ადგილი ვერ მიეკვლიოს, თქვენი გრძნობებით და ანგარიშებით უანგარო მოღვაწეთაგან ვერ გაერჩიოს. ზეცის მოციქული აკურთხებს მხოლოდ წმინდა საქმეს და ნურას უკაცრავად, თუ აკაკიმ ვერ აკურთხა ფედერალისტთა დანესები, ძალმომრეობა და თაღლითობაო“.

ექვს გარეშეა „დასკვნები“ თავისიანად სთვლიან ბ. აკაკის და სრული იმედიც აქვთ, რომ „ზეცის მოციქული აკურთხებს მხოლოდ მათ

წმინდა-საქმეს“. რომ ზეცის მოციქული მართლაც „წმინდა საქმეს“ უნდა ემსახურებოდეს, უტყუარი ჭეშმარიტებაა. აქ საფიქრებელი მხოლოდ „დასელების“ წმინდანობაა. ბ. აკაკის ვერავინ წამოედავება, მისი უფლებაა „დასელებს“ გამოუცხადოს თანაგრძნობა და დაადასტუროს იმედები, რომლებსაც ამყარებენ მასზე. ხოლო ამ შემთხვევაში, ჩვენც გვექნება უფლება ვსთქვათ, რომ ამგვარი იდეიური სოლიდარობა (თუ არის იგი) არამც თუ ეწინააღმდეგება ბ. აკაკის მსოფლმხედველობას და მისწრაფებას, არამედ ყალბიც არის. ბ. აკაკის სრული უფლება აქვს აგრედვე დაიწუნოს ან მოიწონოს ესა თუ ეს სადეპუტატო კანდიდატი. მაგრამ ჩვენც გვეძლევა უფლება ვსთქვათ, რომ ბ. აკაკი პირადის საზომით ზომავს საზოგადოებრივ მოვლენას. და ამასთან ცრუ იმედებს უღვიძებს იმ ბანაკს, რომელთანაც საღრთო არა აქვს-რა.

დღეს მოპირდაპირეთა დასამცირებლად არავითარ საწუალებას არ ჰთაკილობენ და ბ. აკაკის არ არსებულ სიმპატიასაც ბრძოლის იარაღად იყენებენ. ისინი ამბობენ: მგოსანი, რომელსაც ხვდა წილად ხალხის სიყვარული და რომლითაც ამაყობს ხალხი, მოზიარეა ჩვენი აზრებისა. თუ გვეომებით ჩვენ, ეომებით იმასაც, ვინც სათაყვანებელია ხალხისათვისო. ამ სიყალბეზე დგანან და ამ სიყალბეს ავრცელებენ საზოგადოებაში. პრესის მოვალეობაა აღნიშნოს და დაჭმოს ამგვარი სიყალბე. ბ. აკაკი არას დროს არ თანაუგრძნობდა იმ ტიპის მოღვაწეებს, როგორიც არის ბ. გეგეჭკორი. ხელში გვიჭირავს „ოტტისკი“ ერთის ლექსისა, რომელსაც აკაკის სახელი აწერია და რომელსაც ჰქვიან—ვაშა დეპუტატს! თუ სიკეთეობა მოითხოვს გამოვაქვეყნებთ კიდევაც ამ საყურადღებო დოკუმენტს. ბ. აკაკი სიძულვილით არის გამსჭვალული ბ. გეგეჭკორისადმი და მისი ძძულვარება იქამდე ძიდის, რომ იგი უსამართლოდ ეპყრობა ადამიანს. „კუჭზე გასაძღომად მას ჰკიდია რუსის ხატიო. „არა რუსთა მოძულვარე სხვა ხალხების სისხლის მწოვიო“ მოურიდებელი უსამართლობამდე მიყვანილი გაკიცხვაა. ვიმეორებ, თუ საჭიროება იქნება ამ ლექს სავსებით გამოვაქვეყნებთ, რათა ერთხელ და სამუდამოდ აეხილოთ თვალები იმათ, ვინც შეცდომაში იმყოფება და თვითონ შავისაგან ვერ გაურჩევია.

აი შედეგი „თემის“ მიერ ატეხილ აგიტაციისა! აი ნაყოფი „კერპთაყვანისმცემელ“ გრძნობათა გაღვივებისა! სერიოზულად გვიმტკიცებენ დღეს, რომ აზრის და რწმენის თავისუფლებამ ქედი უნდა მოიდრიკოს წარჩინებულ გვამთა ავტორიტეტის წინაშე. ამ უგუნურობის წინააღმდეგ პროტესტის გამოცხადებისათვის ადამიანს ღირსებას ჰხდიან. და ბოლოს კი ამღვრეულ წყალში თევზებს იჭერენ ისინი, ვისთვისაც ხელსაყრელი ჰხდება ამგვარი არევ-დარევა აზრისა, პირმოთნეობა და მოუმწიფლობა იმ უბედურ ვარსკვლავზე გაჩენილ გაზეთისა, რომელსაც „თემს“ ეძახიან.

არჩილ ჯორჯაძე.

ნარკვევი

(ჟურნალ-გაზეთებიდან)

სომეხ ამომრჩეველთა საქციელს ჰგმობენ არა მარტო თვით ქართველები, ზოგიერთი სომხებიც კი. აი რასა სწერს გაზეთ „ზაკავკაზიე“-ში ლუარსაბ ანდრონიკაშვილის გაშავების გამო ბ-ნი გ. გ. ევანგულოვი:

„ყველაზე სამწუხარო ჩემთვის ის არის, რომ ეს საქმე (ე. ი. ლუარსაბ ანდრონიკაშვილის გაშავება) მოხდა ჩემს იმ თანამემამულეთა წყალობით, რომლებმაც თავიანთი პოლიტიკური განვითარება ტფილისის ქალაქის თვითმმართველობაში მიიღეს. მე ვლაპარაკობ არა სომეხ სოციალისტებსა და დაშნაკცაკანებზე, რომელთაც, ბუნებრივად, სოციალ-დემოკრატისთვის უნდა დაეჭირათ მხარი. მე ვამბობ იმ სომხებზე, რომლებიც ერევნისა ან განჯის გუბერნიაში არასოდეს სოციალდემოკრატს არ დაუჭერდნენ მხარსა.“

სრული ჭეშმარიტებაა! მთელი სიმწვავე საკითხისა სწორედ იმაშიც მდგომარეობს, რომ ხატისოვისა და კომპანიის საქციელში გამოიხატა ვიწრო შოვინისტურ ნიადაგზე აღმოცენებული პოლიტიკანობა.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲒᲐᲕᲘ

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘ

✦ **კავკასიის ნასესტნიკი ი. ი. ვორონცოვ-დაშკოვი და მეუღლე მისი,** პეტერბურგიდან ტფილისში გუშინ, 23 ოქტომბერს, ჩამოვიდა ნაშუადღევის 2 საათსა და 36 წუთზე. მატარებლის მოსვლამდე სამეფო დარბაზში შეიკრიბნენ: საქართველოს ექსარხოსი ინოკენტი, ნამესტნიკის თანაშემწე გენ. შატილოვი, სენატორი ვატაკი, ტფილისის გუბერნატორი ა. გ. ჩერნიავსკი, გენერალიტეტი, თავ.-აზნაურობის წინამძღოლი, ქალაქის მოურავი ა. ი. ხატისოვი, ქალაქის სამღვდელოება, საზოგადო და საქალაქო დაწესებულებების წარმომადგენელნი, მთავრობის დაწესებულებების უმთავრესი მოხელეები და ბრავალი გარეშე პირი. მატარებლის მოსვლის შემდეგ, ნამესტნიკი გამოვიდა საკუთარ ვაგონიდან და მას მიესალმა საქართველოს ექსარხოსი, თანაშემწე შატილოვი, ქალაქის მოურავი. გრაფინიას ცოცხალ ყვავილების თაიგული მიართვეს.

მოკლე საუბრის შემდეგ ნამესტნიკი მეუღლით საკუთარი ავტომობილით თავის სასახლეში გაემგზავრა.

✦ **ქალაქის სამხედრო საკრებულომ** 23 ოქტომბრამდე ჯაში ჩარიცხა 67 ახალგაზრდა.

✦ **სავალდებულო დადგენილებათა დარღვევისათვის** გუშინ პირველსა და მეორე უბანში ოქმები შეუდგინეს 14 მეპურესა და ყასაბს.

✦ **საამხანაგო სადილი.** დღეს „ვეტცელ“-ის სასტუმროში საამხანაგო სადილი აქვს აღმოსავლეთის ეწთა ლაზარევის ინსტიტუტის სტუდენტებად ნამყოფ პირებს.

✦ **თავის მოკვლა.** ალექსანდრეს ქუჩაზე მცხოვრებმა ილია სპირიდონის ძე სიმონოვიჩმა, 18 წლისამ, რევოლვერი დაირტყა გულში. დაჭრილი მიხეილის საავადმყოფოში გარდაიცვალა. თავის მოკვლის მიზეზი გამოურკვეველია.

✦ **არჩევნების გარშემო.** როგორც „კავკაზ“-ს გაუგია, ტფილისში მომხდარი არჩევნები (საერთო და რუსთა კურიისა) გუბერნატორს უკანონოდ მიაჩნია და ამიტომ სათანადო თავრობის წინაშე შუამდგომლობას აღძრავს, რათა არჩევნები გააუქმონ.

✦ **საქართველოს ეგზარხოსი ინოკენტი** დღეს, დილის მატარებლით, პეტერბურგს მიემგზავრება.

✦ **ილიას ძეგლი,** როგორც ირკვევა, 27 ოქტომბრისთვის ვერ იქნება სრულიად დამთავრებული.

✦ საბირჟო ვაჭრობისა და სასოფლო-სამეურნეო მრეწველობის დაარსების საბჭომ ტფ. საბირჟო კომიტეტს აცნობა, რომ სამინისტროს ვაჭრობა-მრეწველობის განყოფილებამ, სოფლის აგენტის მოხსენების მიხედვით, ბულგარეთში ყველა კერძო პირსა, საზოგადოებებს და ბანკებს ვადა გაუგრძელა სათამასუქო ვალდებულებათა შესრულებისათვის, რომელიც მოხდენილია სავაჭრო ხელშეკრულობით 1912 წელს 17 სექტემბრამდე. მაგრამ კაპიტალისაგან შესაფერი პროცენტი გადახდებათ.

სერბიის მთავრობამაც გაანთავისუფლა კერძო პირები მობილიზაციის დროს ვალის გადახდისაგან მხოლოდ ისინი, ვინც ჯარში იქნებიან გაწვეულნი.

✦ ორშაბათს, 22 ოქტომბერს, **ქალაქის გამგეობისა და საუნივერსიტეტო** კომისიის წევრებმა—ხმოსნებმა, ქალაქის ინჟინერისა და მიწის მზომელის თანადასწრებით დაათვალიერეს ნავთლუღში მდებარე 150 დესეტინა მიწა, რომელიც ნაწილნაწილ უნდა დაჰყონ და გაჰყიდონ საუნივერსიტეტო ფონდის გასაძლიერებლად. ამასთანავე დაათვალიერეს ქალაქის სხვა მომიჯნე მიწები, უფრო ფასიანები, რათა გასცვალონ მათში საუნივერსიტეტო მიწა, რაც საჭიროა გაყიდვის საქმის მალე დასრულებისათვის. დათვალიერების შემდეგ კომისიამ საჭიროდა სცნო, პოლიტეხნიკუმის საჭიროებისათვის ჩამოსჭრას კიდევ 4 დესეტინა მიწა. კომისიამ გადასწყვიტა შენობის გეგმა შესცვალოს.

✦ **უეცრად გარდაიცვალა,** გულის სიგანივრით, ცნობილი მდიდარი ვაჭარი მიხეილ გერასიმეს ძე თორომონოვი.

✦ **თავის მოკვლის განზრახვით** 20 ოქტომბერს საწამლავი დალია გორის ქუჩაზე მცხოვრებ რკინის გზის მემანქანის ცოლმა სოფიო ჩუმაკოვისამ (28 წლისა). მოწამლული მიხეილის საავადმყოფოში გაჰგზავნეს.

✦ ვაჭრობა-მრეწველობის სამინისტროს სავაჭრო განყოფილებამ ტფ. საბირჟო კომიტეტს სთხოვა, აცნობოს, თუ რა თავდარიგი დაიჭირა საბირჟო კომიტეტმა **რომანოვების მეფობის სამასი წლის შესრულების აღსანიშნავად** და როგორ მონაწილეობას მიიღებენ ამ დღესასწაულში ვაჭრები და მრეწველები, რომელნიც საბირჟო დაწესებულებებში არ არიან წევრებად.

✦ **ტფილისის საბოტანიკო ბაღის დირექტორი** ა. ხ. როლოვი 1913 წელს აპირებს ექსკურსიის მოწყობას გაწერის უდელტეხილზე, ბათომ-ახალციხის გზით. აქ მოახდენენ გამოკვლევას, რათა აღმოაჩინონ მესამე ეპოქის გაქვავებული მცენარეების გერბარიები.

✦ 20, 21 და 22 ოქტომბერს ტფილისში 231 უპასპორტო შეიპყრეს.

საზოგადოებანი და კრებები

✦ **სახლის პატრონთა და მდგმურთა საზოგადოების** კრება 21 ოქტომბერს მოხდა. კრებამ აირჩია საზოგადოების საბჭოსი და სარევიზიო კომისიის წევრები. საბჭოს დაევალა, შეადგინოს თავის მოქმედების ინსტრუქცია და დასამტკიცებლად საზოგადო კრებას წარმოუდგინოს.

✦ **ქალაქის საბჭოს სატეხნიკო კომისიას** კრება დღეს მოხდება ინჟენერების ტარისისა და სტიუარტის წინადადებათა განსახილველად.

✦ **ქალაქის საბჭოს სარევიზიო კომისიას** დღეს კრება ექნება ქალაქის ხარჯთ-აღრიცხვის განსახილველად.

✦ დღეს, საღამოს 8 საათზე, თავად აზნაურთა დეპუტატების საკრებულოში (ბელინსკის ქუჩა, № 2) მოხდება **საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების** წევრთა ჩვეულებრივი კრება. საგნები კრებისა: ა) ი. კარგარეთლის მოხსენება: „ძველი ქართული საეკლესიო მუსიკა და საგალობელთა ხელთნაწერები“ და ბ) ახალი წევრების არჩევნები. გარეშეთაც შეუძლიანთ კრებას დაესწრნენ.

სასამართლო

✦ **რედაქტორის საქმე.** გუშინ სამოსამართლო პალატის მეორე დეპარტამენტში უნდა გარჩეულიყო საქმე „კოლხიდის“ რედაქტორად ნამყოფის ა. ჯუმბაძისა, რომელსაც გაზეთში დასტამბულ წერილის გამო ცილისწამება ბრალდებოდა, მაგრამ საქმის გარჩევა გადაიდო რადგანაც მომჩივანისთვის უწყება არ ჩაებარებინათ.

ᲐᲓᲔᲡᲐ.

✦ 27 ოქტომბერს ქართველი სტუდენტები **ილიას საღამოს** ჰმართავენ მისივე ფონდის გასაძლიერებლად. პროგრამმა: 1. **სიმ. ავალიანი** რუსულად წაიკითხავს ილიას მნიშვნელობის გამო ქართველთათვის. 2. სტუდ. მიხ. ცეცხლაძე, ილიას ნაწარმოებთ გაარჩევს ქართულად. 3. სტუდენტთა სცენის მოყვარე ჯგუფი ექიმ დათოშვილის მეთაურობით ითამაშებს: „ბატონი და ყმა“ (სცენები გლეხთა განთავისუფ.) 4. რუსულ დრამის არტისტები რუსულად ითამაშებენ „დედა და შვილს“ (სოფ. ამერაჯიბის თარგმანს), 5. წაიკითხვენ ლექსებს და სცენებს და 6. სტუდენტთა გუნდი ქართულ სიმღერებს იტყვის.

✦ წელს ქართველ ახალ **სტუდენტების რიცხვი.** 6—7-ს არ გასცილებია. საზოგადოდ კი ახალ სტუდენტთა რიცხვი შარშანდელთან უფრო ნაკლებია.

✦ აქ აპირებენ **სამეცნიერო წრის დაარსებას.** სათვისტომოსაც რაღაც გამოღვიძება დაეტყო. მალე გამოვაცხადებთ გაზეთებში ჩვენი მოვალეების სიას. ის პირნიც არიან მოვალეთა სიაში, რომელნიც ეხლა, „ზაკავკ. რეჩი“-დან ქართულ გაზეთებსა და დაწესებულებათ საქოლავს უგებენ.

✦ 10—15 ოქტომბრამდე **თოვლი მოდიოდა** „სიცივე—6“ ავიდა, ამგვარი სიცივეები ოქტომბერში არავის ახსოვს.

შეცდომის გასწორება.

№ 730-ში დაბეჭდილ არ. ჯ—შვილის წერილში რამდენიმე ისეთი კორექტურული შეცდომა შეგვეპარა, რომელიც აზრს სრულიად სცვლის. დაბეჭდილია: „კარლო ჩხეიძეს ხომ ამნაირ **დეკლამაციის** წაკითხვაც არ დასჭირდა; უნდა იყოს: **დეკლარაციის.** მეორე გვერდზე, პირველ სვეტზე, ქვევიდან მეთუთხმეტე სტრიქონში სიტყვა „ბუნებრივი“-ს შემდეგ გამოტოვებულია სიტყვა „მოწინააღმდეგე“.

მეფის მოადგილე გრ. ᲕᲝᲠᲝᲜᲪᲝᲕ-ᲓᲐᲨᲙᲝᲕᲘᲡ

ᲐᲖᲠᲘ ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲘᲡ ᲠᲔᲤᲝᲠᲛᲘᲡ ᲗᲐᲝᲑᲐᲖᲔ.

გაზ. „კავკაზის“ გუშინდელ ნომერში მოყვანილია ბაასი ვორონცოვ-დაშკოვისა „კავკაზის“ ნარედაქტორალ, ოპოჩინინთან. ეს ბაასი მომხდარა პეტერბურგში და დაბეჭდილია „ნოვოე ვრემიაში“. მეფის მოადგილემ გამოსთქვა აზრი, თუ რა რეფორმა შეადგენს უპირველეს და აუცილებელ საჭიროებას კავკასიისთვისო. „კავკისიაში, როგორც სხვაგან, საცა მთავრობა შეადგენს საკულტურო-შემოქმედებითი ძალასაო,—უთქვამს ვორონცოვს,—პირველყოვლისა ყურადღება უნდა მიექცეს სადგილ-მამულო საკითხს, სახალხო განათლებას და გზების გასაყვანრეფორმებსაო. კავკასიის უნივერსიტეტის თაობაზე ვორონცოვს უთქვამს, რომ ის არ არის მოზიარე ზოგიერთების აზრისა, ვითომც უნივერსიტეტი იქნება ბუდე არეულობისა, რევოლიუციისა და სეპარატიზმის მიდრეკილების გაძლიერებისაო. გრაფის აზრით, რუსულ მეცნიერების სწავლება რუსული ენისავე საშუალებით უფრო შეაერთებს რუსეთის სხვა და სხვა ხალხს და კი არ დაჰქსაქსავს, როგორც ეს ბევრსა ჰგონიაო.

პოლიტეხნიკუმი ხელს შეუწყობს კავკასიის ბუნების ექსპლოატაციასო. ეხლა სწარმოებს პირველ დაწყებითი ჩუმი მომზადება კავკასიის ეკონომიურ და კულტურულ აღორძინებისაო. თან-და-თან მკვიდრი საძირკველი ეყრება მეფეობისთვის ხალხის მომზადებასაო. თუ შესაძლებელია ეხლა-იმის ხანაში ლაპარაკი, რომ კავკასიისთვის ჯერ ნაადრევია ერობის შემოღება, ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტის დაწესებაო, უნდა იქითკენ ვისწრაფვიდეთ, რომ ეს ოდესმე შესაძლებელი გახდესო. სეპარატიზმის თაობაზე მეფის მოადგილემ სთქვა: ამ ბოლოდროს სეპარატიზმის გამო ცოტას ლაპარაკობენო და განა შესაძლებელია ეს კავკასიაში, რომელიც სხვა და სხვა ხალხით არის აჭრელებულიო? უნდა აღვნიშნოთ ცალ-ცალკე ხალხის ურთიერთობა რუსეთთან. ჩვენი მტრები მხოლოდ ის ტომებია, ყაჩაღობით რომ ინარჩუნებს თავსაო. და მხოლოდ იმისთვის არიან მტრები რომ რუსეთი წესიერების დამყარებას სცდილობსო. სხვანაირი პოლიტიკის წარმოება კავკასიაში შეუძლებელია. უნდა ვცდილობდეთ კავკასია რომ ვაზიაროთ რუსეთის კულტურას და რუსეთის სამოქალაქო წეს-წყობილებასო. სხვაგვარი პოლიტიკა ჰღუპავდა და დაჰღუპავს კიდეც რუსეთის საქმეს კავკასიაშიო. რუსეთის „იმპერიის სიძლიერეო—სთქვა ვორონცოვმა,—იმით მაგრდებოდა, რომ არ ეშინოდა თანასწორი უფლება მიენიჭებინა ხალხისთვის, რომელნიც თანასწორ ქვეშევრდომნი არიან რუსეთის წინაშეო. ამ დევიზმა შეჰქმნა დიადი რუსეთი და რუსეთის სიდიადეც მხოლოდ ამ დევიზით შეიძლება განმტკიცდესო,—დააბოლოვა გრაფმა.

მოწოდება.

პეტერბურგის უნივერსიტეტთან არსებულ „სამეცნიერო წრეს“, რომელსაც ხელმძღვანელობს პროფ. ივანე ჯავახიშვილი, დასახული აქვს მიზნად საქართველოს წარსულისა და აწმყოს შესწავლა. სხვათა შორის ის სცდილობს გამოარკვიოს ქართველ სტუდენტთა ყოფა-ცხოვრება. ამისთვის მან გადასწყვიტა მოახდინოს ყოველ წლივ ანკეტა უმაღლეს სასწავლებლებში მყოფ ქართველობაში რუსეთში და ევროპაში. ცნობილია, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს ანკეტას საზოგადოდ, ამიტომ ევროპაში,—მაგალითად, გერმანიაში—ყოველ წლივ ხდება ასეთი აღწერა თითქმის ყველა უმაღლეს სასწავლებელში და ბევრ საშუალოშიც.

ჩვენთვის კი ერთი ორად მეტი მნიშვნელობა ეძლევა ანკეტის მოხდენას, რადგანაც ძალიან ნაკლებად, ან თითქმის სრულებით არ არის შესწავლილი და გამორკვეული ჩვენი მოსწავლე ახალ-თაობის ყოფა-ცხოვრება, მისი რაოდენობა, მისი საჭიროებანი, მისი ლტოლვილება და მისწრაფებანი.

სამეცნიერო წრემ პირველად სამოოთხი წლის წინად სცადა მოეხდინა საყოველთაო ანკეტა მთელ ქართველ სტუდენტობაში, მაგრამ პირველმა

---

*) იხ. „სახ. გაზ.“ № 730

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲒᲔᲚᲔᲪᲠᲘᲡᲢᲔᲑᲘ

ᲘᲐ ᲔᲙᲐᲚᲐᲫᲘᲡ ᲨᲔᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲐ.

(მოთხრობები. ტ. I, 1904 წ.)

I

(შემდეგი *)

ბევრ მკითხველთაგანს, მომეტებულად ბედისაგან დაჩაგრულთ, დევნილთ და მშიერ-მწყურვალთ და სხვა და სხვა გვარის მშრომელ ადამიანებს, რომელთაც ნაკლებად გაეგებათ მშვენიერება და მისი კანონები და რომელთაც კიდევაც რომ გაეგებოდეს, არ სცალიათ, დრო არ აქვს ასეთის სულიერის განცდისთვის,—სწორედ ასეთი ნაწარმოებნია მოსაწონი, რადგანაც აქ მათი გულის დარდია გამოთქმული, აქ დაჩაგრულთა და ტანჯულთა საქმაგო, თუნდაც ხალასი ხმა, გაისმის; აქ ძმობა ერთობა და სამართლიანობის მოწოდება ისმის. მაშასადამე ჩვენ ვერ გავკიცხავთ იმ მწერალს, რომელიც ზოგიერთ თვის ნაწარმოებში ამ მასსის მოთხოვნილებასაც აკმაყოფილებს. ამა ვინ არ იცის, რომ მომეტებული ნაწილი ქართველ მკითხველთა ამ წრიდან არის, რომ ისინი შეადგენენ ჩვენი ერის საძირკველს და მომავალ იმედს. ჩვენი ქართველი მშრომელი ხალხის გათვითცნობიერება, რა სახითაც უნდა მოხდეს ეს, —პუბლიცისტიკის, თუ სიტყვა-კაზმულ მწერლობის საშუალებით, დიდი და საშვილიშვილო საქმეა. ნუ ვინ იტყვის, რომ მასსის ასეთი სულიერი მოთხოვნილების დაკმაყოფილება ლიტერატურას ფას უკარგავდეს, აქვეითებდეს, ბრბოს ჟინის დაკმაყოფილებას უდრიდეს, ხელოვნების პროფანაცია იყოს. სრულებით არა, თუმცა „ცხარე“ ესთეტიკოსები უარყოფენ ლიტერატურის და კერძოდ პოეზიის უტილიტარულს მნიშვნელობას და აუღელვებლად და სულის აუშფოთებლად ოლიმპზე ბრძანდებიან და „ტკბილად“ იმღერიან, მაგრამ მათ ავიწყდებათ, რომ მარტო „ტკბილი სიმღერა“ ყველასთვის როდია სასიამოვნო და სანატრელი! მართალია, რჩეულთა მომღერალნი, ესთეტიკის კანონების მკაცრი დამცველნი და სიმშვენიერის, მსახურნი და ქურუმნი, რასაკვირველია, უფრო დიდხანს სცოცხლობენ შთამომავლობათა ხსოვნაში, მათს ნაწარმოებს მომეტებულად ზოგადი და სამარადისო მნიშვნელობა აქვთ; ისიც აქვთ ისიც მართალია, სახელი იმ მწერალთა, რომელნიც ცხოვრებას ემსახურებიან, მისი მიმდინარეობის, ცვალებადობის, დაუდგრომლობის, ტანჯვა-წვალების იმედ-მისწრაფების ხელმძღვანელობა და გამოსახვას კისრულობენ, წარმავალია და ხან-მოკლე: მათი ნაწარმოებნი სამუდამო მნიშვნელობას ჰკარგვენ, ხელოვნების საუკეთესო ნიმუშებად ვერ გამოდგებიან, საშვილი-შვილოდ ვერ გადაეცემათ შთამომავლობას... მაგრამ ისტორიული და კულტურული მნიშვნელობა ამ მწერლებისა და მათი ნაწარმოებისა დიდია, დაუფასებელია.

ბ. ია ეკალაძე ამ უკანასკნელ ჯურის მწერლებს ეკუთვნის. მან თავის ნაწარმოებში მოქალაქობრივი მოტივების შეტანით შეასუსტა თავისი შემოქმედების მხატვრობრივი, ესთეტიური ძალა, თუმცა ცხადად სჩანს, რომ მასაც შეეძლო ნამდვილი პოეზიის ქურუმობა და პარნასზე „ტკბილის ხმით“ სიმღერა. ამითი მან, რა საკვირველია, პირადად თავის თავს ავნო, ვინაიდან საამდროვო და ცვალებად კითხვებს შესწირა ძალ-ღონე და მით თავის ნაწარმოებთა შენობას მუდმივობის ბოძები გამოაცალა. ესეც ერთგვარი საქებური თავის განწირვაა და პირადი ანგარშის უარისყოფაა!

ბ. ია ეკალაძე იმ რამოდენიმე თავის ნამდვილ პოეტიურ და მხატვრულ ნაწარმოებშიაც, რომლებიც ჩვენ ზემოდ ჩამოვთვალეთ, ღრმა აზრს და მგზნებარე გრძნობას გამოხატავს, ადამიანთა უსამართლობას, დაუნდობლობას და შეუბრალებლობას ებრძვის, ერთის სიტყვით მოქალაქობს. მაგრამ აქ ფორმა და შინაარსი, სახე და იდეა ჰარმონიულად არის ერთმანეთში გათქვეფილი და განუყრელად შეკავშირებული. აქ უმთავრესად თვით პოეტისაგან დახატული სურათები მეტყველობს, გვასწავლის, გვაფიქრებს. და თუ პოეტი აქა-იქ მაინც მსჯელობს, პუბლიცისტობს, ქადაგებს,—ისე მოხერხებულად, ზომიერად და თანაც მხატვრულად, რომ თქვენ ვერ გრძნობთ აზრთა რეფლიქტიურ სიმშრალეს, განყენებულ სენტენციას, გადაჭარბებულ სატირას, მხილებას. ასეთს შესამჩნევს ნიმუშს წარმოადგენს ერთი საუკეთესო ლირიული ნაწარმოებთაგანი პოეტისა „ტყეშიც“. ეს „ლექსებური“ ნაწერი ნიშანდობლივი ნაწარმოებია პოეტისა; მასში გატარებული აზრი და გამოხატული გრძნობა ლეიტმოტივია ია ეკალაძის შემოქმედებისა. ვალაპარაკოთ თვით ავტორი.

„გამოვექეცი მხთალ სოფელსა,
ტყევ დაბურულო,
რომ შენს წიაღსა, შენ მიდამოს შემოვეფარო:
მინდა დროებით განვეშორო უნდოთა ბინას,
რომ ჩემ გრძნობათა, ჩემ გულისთქმათ არ დაეძინოს!..
მომბეზრდა მზერა ორ-პირობა გაუტანლობის,
შემძაგდა ყოფნა სულ-მდაბალთა და ორგულთ შორის,
დღენი გამეყო, დავძაბუნდი და გავთახსირდი,
თითქოს ის არ ვარ, რაც ვიყავი, რაც უნდა ვიყო!..
ნუ, ნუ დამძრახავ, გეთაყვანე ტყევ მშვენიერო,
რომ მე—მეტყველი—შენ—უენოს—გესაუბრები!
მაშ სად წავიდე, ვის მივმართო, ვის რა შევჩივლო?
სოფლით ლტოლვილსა, მწარედ მომთქმელს, მიტოვებულსა
მანუგეშებლად შენ-ღა მივი, სამშობლოს მდელო!..
სულ განაბე, შეაჩერე ფოთოლთ შრიალი,
რომ ჩემს მოთქმასა, ჩემ გოდებას ყური დაუგდო?
ოხ, გმადლობ, გმადლობ, ჩემო კარგო, ჩემო უმანკო,
ნება მომეცი მაშ გაგენდო და გეამბორო...
სთხოვე კი ნიავს: ნუ იქნება ეწატანია,
ნუ შეაშფოთებს შენ დაბურულ ხევ-ხუვ კლდე-ღრეთა,
ვითომ მე მართლა დასაზვერად აქ მოვსულიყო.
მერწმუნე არა! მსურს...
მსურს ერთხელ კიდევ მარტოდ მარტომ, თავის წინ მდგომმა,
სამარადისოდ სულთა-სწრაფვა ჩემი გადმოგცე.
იქნებ შენ მაინც დამამშვიდო, გამოამფხიზლო,
იქნებ შენ მაინც გამირკვიო მწარე საკითხი:
რა არის კაცი, თუ მარად-ტამს მონა იქნება,
მონა ცბიერი, მონა მხდალი და მატყუარა,
მონა დიდ-კაცის, მონა ფულის, მონა ვნებათა,
დღე და ღამ ჩოქით მოარული ჯერ არს თუ არა!..
მარქვი, გენაცვა, რად იბრიყვებს ერთი მეორეს,
რატომ არ ძღება კაცის თვალი და კაცის გული,
და თუ განგებამ ადამის ძეც მხეცთ შეეფარდა,
რიღასთვის მისცა მას გონება და სიყვარული?!.
ამას შენ გკითხავ, ტყევ, ზურმუხტო, ტყეო ულრანო,
თორემ იქ,—სოფლად,—ვის რას ეტყვი, რას გაუბედავ?
მგონი კი იცი ქვეყნის წესი და ჩვეულება;
იქ, ჩემო ტურფავ, დაჩივლება არ შეიძლება!..

. . . . . .

ეჰ, ვთქვა რამ?—ვაია, უთქმელობა—
უბედურება ან კი ჩემი თქმა, ჩემი სიტყვა ვის ეყურება?..
შენც აბუტბუტდი?..
ცელქმა ნიავმა მაინც კიდევ არ დაგაყენა?
რად ახმაურდი, სოფლის მშვენო, მთათა დარაჯო,
ჩემი გოდება, ჩემი მოთქმა თუ მოგეწყინა!
ან იქნებ გინდა ჩამავალ მზეს გზა დაულოცო
და დღის სიცხადით გულ-მოკლულსა, გაბოროტებულს
გსურს მთის კალთაზე თავი მიზდო
და მიიძინო!
მაცალე ერთი, თუ ღმერთი გწამს,
რა დროს ძილია?!
რა ხან ცოტა ხანს ყური მიგდე, რა ხან დავიწყე,
ბარემ ვთქვა კიდეც, რაც, სათქმელად გამზადებული,
დიდი-ხანია არ მასვენებს, მქენჯნის, მაწვალებს.
ჩუ, გეთაყვანე, ჯეირნები ნუ მოგიკვდება,
აგრემც შენ ირმებს, შენ შვლის ნუკრებს დღე მიეცემაო...
ან კი შენ—უტყვმა—მე—მეტყველს—
რომ არ მომისმინო,

ცდამ სხვა და სხვა მიზეზების გამო სასურველი ნაყოფი ვერ გამოიღო, წრემ მაინც მხნედ განაგრძო თავისი მოქმედება და შარშან მოაწყო აღწერა მხოლოდ პეტერბურგში და მისი ანგარიში გამოაქვეყნა მოკლედ (ვრცლად დაიბეჭდება წრის კრებულში) ქართულ გაზეთში (იხ. „სახალხო გაზეთი“ №№ 636, 637, 639 და 640). შარშანდელმა ცდამ, მიუხედავად ცუდი პირობებისა, შედარებით კარგად ჩაიარა და დაგვანახვა, რომ შესაძლებელია საყოველთაო აღწერის მოწყობა მთელ ქართველ სტუდენტობაში. წრე ახლა და შემდეგშიც უფრო მეტი ხალისით და მხნეობით მოეკიდება ასეთ კეთილ საქმეს.

ახლანდელი საანკეტო ფურცელი ბევრად განსხვავდება ძველისაგან: იგი შედგენილია ქართულად, კითხვები ისე მარტივად და ნათლად არის დაყენებული, რომ გაუგებრობას ადგილი აღარ ექნება და თანაც კითხვების რაცხვი იმდენად არის შემოკლებული, რომ ერთი გვერდი დაიტევს. ანკეტის მოსახდენად არჩეულია ნოემბრის ბოლო, როგორც საუკეთესო დრო, ამიტომ მივმართავთ სათვისტომოებს, სამეცნიერო წრეებს და აგრედვე კერძო პირებს, რაც შეიძლება მალე გვაცნობონ მისამართი და რამდენი ცალია დაახლოვებით საჭირო. სათვისტომოს ორგანოებს ესთხოვთ, იკისრონ ადგილობრივ საქმის მოწყობა: გაიგონ ყველა ამხანაგის მისამართი, სათითაოდ დაურიგონ ყველას ფურცლები და სხვა. შარშანდელმა (პეტერბურგის) ანკეტამ დაგვარწმუნა, რომ თუ ადგილობრივ არ გაჩაღდა მუშაობა, შეუძლებელია საქმე სასურველად დამთავრდეს. სადაც არ არსებობს რაიმე ორგანიზაცია (როგორც მაგალ. ქუთაისში, ტფილისში და სხვაგან. სადაც ბევრი სტუდენტი იმყოფება ამ ჟამად) ან სადაც ქართველ მოსწავლეთა რიცხვი მცირეა, საჭიროა შესდგეს ჯგუფი, რომელიც იკისრებს ამხანაგების მონახვას და ფურცლების დარიგებას. ასეთ ჯგუფებსა და ჭირთ სამეცნიერო წრე ახლავე დიდ მადლობას უთვლის.

ჩვენი სურვილია ერთი სტუდენტიც კი—ვაჟი იქნება, თუ ქალი,—არ დარჩეს ანკეტის გარეშე, რომ საბოლოო დასკვნები რაც შეიძლება სრული და უტყუარი გამოვიდეს.

დასასრულ, სამეცნიერო წრე ქონებრივად ღარიბია და ვთხოვთ სათვისტომოებს შემოგვითვალონ, მიიღებენ თუ არა თავის თავზე ხარჯის რამოდენიმე ნაწილს.

პასუხს ველით დაჩქარებით რუსეთის ყველა საუნივერსიტეტო ქალაქიდან და აგრედვე ტფილისიდან, ქუთაისიდან, ბათომიდან, ყარიზიდან, ჟენევიდან, ბრიუსელიდან, ბერლინიდან და სხვა ადგილებიდან.

სამეცნიერო წრის გამგეობის
თავმჯდომარე **აკაკი შახიძე**.

მისამართი: Г. Шр. В. О. Волховской пер.; д. 4, кв. 10.

ეს ხომ ბუნების, თვით განგების გმობაც იქნებმ!..
. . . . . .
. . . . . .
— რას აჭრიალდი, წარბს რად იკრავ, მუხავ მცხოვანო,
არ გინდა განა შენ ფრთებს ქვეშე შემოფარგლული
წვრილმანა ბუჩქებს ვამცნო ხალხთა უსამართლობა? და მერე შენ რა?
— ოჰო, თქვენაც ახმაურდით, გრუზა ბუჩქნარი?
აბა, რას მეტყვით, ჩრდილოში ზრდილნი,
რას მიჩურჩულებთ!..
— სსსუუუ!..
— თქვენთვის სისინებაა? უფრო კარგი...
მაინც მუხისგან პასუხს ველი, ენახო ხმას ალარ იღებს.. ალბად გაწყრა!..
ხა, ხა, ხა! ნუ კი მიბღვერი გულით ფუყე, რას მეტყვის.
პირ-შემურული.
შენ ეს მითხარი წელან რისთვის ამოიგმინე?
გული გატკინა ადამიანთ გაუტანლობამ,
თუ ის გეწყინა, რომ ამ ბუჩქებს შევტირ-შევჩივლე,
და შენ მხცოვანსა, შენ ძლიერსა არ მოგესალმე?
ეე, ახლა კი მივხვდი! რათ გიმეგობ ძლიერთა გმობა,
უძლურთ ქომაგი,
შენც ხომ ამ ადგილს, ამ წვრიმალას მეფეთ ითვლები.
და ნეტა რისთვის? ნუ თუ იმიტომ, რომ დაგიჩრდილავს არე-მარე,
უზარმაზარი,
და დაგიკნინავს ამოდენა ყვავილ-ბალახი?..
მზეს ალარ უშვებ, თითქოს მარტო შენთვის ნათობდეს
და ამ მცენარეთ სიცოცხლე კი ალარ უნდოდესთ!..
— სსსუუუ!..
— რა დაგემართათ თქვენ ღა მაინც, წვრილო ბუჩქებო,
რადა სისინებთ ეგრე მწარედ, გულ-ჩათხრობილად.
იქნებ თქვენცა მგმობთ, განუწრთვენელნო, მზის უნახავნო,
რომ — თქენმა მომხრემ—მუხას სიტყვა შემოუბრუნე?
ოხ საცოდავნო, საცოდავნო, თქვენ რო მზე ნახოთ—
ეგრე ბრიყვნი, ეგრე სუსტნი ალარ იქნებით!
დახეთ ამ იას! ესეც წყრომით თვალსა მიჩერებს
და „ქრისტეს პერანგს“, გაფითრებულს, დაჩიავებულს,
მორცხვსა საახზე დაცინვისა ღიმი უკრთება.
წყაროც ბუტბუტებს, ვერხვი შიშით დნება, ცახცახებს...
მუხა მქუხარი, მუხა მწყრალი ყველას აძინებს...
ჩუ! რა ხმა ისმის! რა საზარელი გულ გამგმირი ღრიანცელია!
ტყეო, რად შფოთავ, რა გაწუხებს, რადა გრიალებ?
შენცა ვაება, შენაც, ოხვრა თავს დაგატრიალებს?
ჰოი, საბრალო!
ამას რას ვხედავ? ამრეზილან ტყისა ნადირნიც
და კბილთა ღრეჭით მიმორბიან აქეთ იქითა.
აგერ მწევარსაც გაუგდია თვის წინ კურდღელი.
ფეხ-და-ფეხ მისდევს საცოდავსა, საცაა სწვდება...
ეხ! უბედური მონადირის მსხვერპლი გახდება.
უშველეთ ჩქარა!.. ამ ჯეირანს რაღა მოსვლია?
მხარში დაჭრილი, შვენიერი სისხლად იცლება
და ცრემლ-მორეულ თვალებზედა წყეველა აკვდება.
დაფრთხენ ფრინველნი, აპყლოპინდნეს ჩიორეებიც.
ალბად უბედურთ ალალმა თუ წამოუქროლა!
ოჰ, ღმერთო, ღმერთო, აქაც იგივ ძალ-მომრეობა;
რამაც სოფლიდან გამომდევნა, გული მომიკლა.
ტყეო, სად გაჰქრა შენი სახე, შენი მშვენება?
წყვდიადმა შთანთქა, ნადირთ ყეფამ რეტი დაასხა
და დამცირებულს ალარავის ჯავრი არა აქვს?..
რისთვის მეგონე ეგრე ტურფა, ეგრე უმანკო,
მაშ რად მიმაჩნდი თავისუფალთ ნავთ-საყუდარად?..
. . . . . .
. . . . . .

(შემდეგი იქნება)

იპ. ვართაგავა.

მოწერილი ამბები

ზუგდიდი. იშვიათი ადამიანი იქნება ზუგდიდში, რომელსაც არ უნახავს ზუგდიდის მაცხოვრის ეკკლესია, რომელსაც დიდი მლოცველი ჰყავს ხოლმე. გაზაფხულიდან ოქტომბრის დამლევამდე—ჩარდახიანი ურემი ურემზე მოგორავს თვალუწვდენელ აღმართზე. მლოცველნი მეგრელები არიან. მოდიან 40—50 ვერსის სიშორიდან სალოცავად, მოჰყავთ ავადმყოფები. გზაზე ხშირად ავადმყოფი უარესდება, უფრო ცივდება და ზოგი კვდება კიდეც!—ზარალი ზარალს მისდევს, ხარჯი-ხარჯსა ვინ უნდა იხსნას გლეხი ამ მდგომარეობიდან? ვინ უნდა აუხსნას, ძას მისი დაჩიავების მიზეზი? რასაკვირველია ეს მოვალეობაა მღვდლისა ჲ მასწავლებლის. ესენი უფრო ახლოს სდგანან გლეხთან, და ამიტომაც მათ უნდა განუმარტონ გლეხებს ექიმბაშ-მკითხავების ექიმობის მნიშვნელობა და სხვა.

ზუგდიდში არსებობს ექვს-კლასიანი სამოქალაქო სასწავლებელი და საქალებო მეორე კლასიანი სკოლა, სადაც რამოდენიმე რუსი მასწავლებელია. ქართველ მასწავლებლის დანიშვნა მით უფრო სასურველია, რომ ზუგდიდელებს აქვთ მოწყობილი სკენა, სადაც მასწავლებლებს შეუძლიათ ხშირად გამართონ სალიტერატურო, საისტორიო კითხვები და სხვა.

ამ ბოლო დროს სამკითხველოსაც ველრისეთ, რომელსაც წინ სვლა ეტყობა.

წელს სიმინდისა და ღვინის მოსავალმა უღალატა მცხოვრებლებს.

ბოლო დროს ზუგდიდის მაზრაში უაჩალობა ძლიერ გახშირდა.

ვეჩე.

სხვა და სხვა ამბავი

13-ოქტ. პროფ. ვალტერმა კლინიკაში მოიყვანა 11 წლის გიმნაზიელი ბავშვი, რომელსაც **გული მარჯვენა მხარეს** ჰქონდა. დაბადებით ესე ყოფილა, ბავშვი ნორმალურია. მკურნალთა წრეებში ლიდი მითქმა-მოთქმა გამოიწვია ამ ამბავმა.

ბალკანეთის ომი

დეპეშები.

ბულგარეთის მხრით.

მეფის მილოცვა.

სოფია. ფერდინანდ მეფემ მილოცვით მიჰმართა ბუნარ-გისარის და ლიულებურგასის ჯარის მთავარ სარდალს: „გილოცავთ თქვენ და ჯარს, რადგანაც მამაცნი ხართო. გულით გითვლით დიდ მადლობას. ღმერთსა ვთხოვ ახალი გამარჯვებით დაასრულოს თქვენი მოქმედებაო“. მემკვიდრე ბორისმა მისალოცი დეპეშა გაუგზავნა მეექვსე ლაშქრის უფროსს. დეპეშა თავდებოდა ამ სიტყვებით: „წინ, სულ წინ!“

სოფია. გაზეთი „მირი“ ამბობს, რომ ჯერ ნაადრევია, იმის თქმა, ვითომც ოსმალეთს ზავი ჰსურდესო. ჩვენ მშვიდობიანობის გულისთვის განმანთავისუფლებელ ომში ვიბრძვითო. ჯერ არ დამდგარა წამი, როდესაც ოსმალეთს მოვთხოვთ პასუხს, რაც მან ისე გულზვიადად უკუაგდოო. ოსმალეთი ზავის ჩამოგდების გამო, ჩვენთან არ ჰმართავს მოლაპარაკებას, როგორც ეს მოიმოქმედა იტალიის მიმართ. ჩვენი დანთხეული სისხლი და ბრწყინვალე გამარჯვება გვაძლევს უფლებას, რაც ახალ ურთიერთობაში აყენებს ჰორტას და ბალკანეთის სახელმწიფოებსო, ამ უფლებაში ჩვენ ვერავინ შემოგვეკილებიანო.

სოფია. „მირი“ სწერს, რომ ოსმალებმა დემირ-გისარის დატოვების დროს 200 ბულგარი დასწვესო.

სერბიის მხრით.

ბელგრადი. სერბიელებმა გოსტივარი დაიპირეს, მატარებელთა მიმოსვლა უსკიუბსა და მიტროვიცის შუა აღდგენილა. ბელგრადში მოიყვანეს 1600 ტყვე, უმეტესი ნაწილი არნაუტობა. უსკიუბიდან იტყობინებიან, რომ სერბიელებმა აღმოაჩინეს სარდაფებში დამალული არნაუტების ცნობილი მოღვაწენი. სარდაფებშივე იმალებოდნენ ოსმალეთის აფიცრები. უსკიუბში და კოჩანიკოვის ღელეში ოსმალებმა აუარბელი სამომრო სურსათი დასტოვეს. კრატოვის ბრძოლაში ოსმალები სასტიკად დამარცხდნენ. ოვჩის ველზე ოსმალებმა დასტოვეს დიდძალი სურსათი და 120 ზარბაზანი. გამოირკვა, ოომ ოსმალები აქ აპირებდნენ მთავარ ბრძოლის დაწყებას. კუმანოვოს აღებამ ეს გეგმა სულ მთლად ჩაშალა.

ბელგრადი. როგორც სარწმუნო წყაროებიდან იტყობინებიან, პირველი ლაშქრის რაზმები სალონიკში რომ მიდიოდა აუღიათ დემირკაპუ და გევგელი. სალონიკის მიდამოებში მოსალოდნელია ბერძნების და სერბიელების შეერთება.

ბელგრადი. მობილიზაციის დღეს სახელმწიფო ხაზინაში ომისთვის გადადებული იყო 125 მილიონი. აქედან დახარჯულია მხოლოდ 17 მილიონი.

სტამბოლიდან იტყობინებიან, რომ ჩორლუსა და ჩატალჯისთან ბრძოლის დროს ოსმალებს მოუკლეს 20.000 კაცი.

საბერძნეთის მხრით.

ათინა. სამხედრო მინისტრი დეპეშით იტყობინება, რომ ნიკოპოლისის აღების დროს ბერძნებს გადაუწყვეტიათ პრევეზის ბრძოლით აღება, მაგრამ რუსეთის, ავსტრიის და ინგლისის ელჩებმა, ქალაქის უფროსის თანახლებით, წინადადება მისცეს ბერძნებს ქალაქი უბრძოლველად აეღოთ.

ოსმალეთის მხრით

სტამბოლი. დაარსდა კომისია, რომელიც მიიღებს ზომებს ქალაქში მოსალოდნელ არეულობის თავიდან ასაცდენად. კომისიის თავმჯდომარე—შინაურ საქმეთა მინისტრი, წევრები,—ქალაქის უფროსი, პოლიციის უფროსი და ჟანდარმერიის უფროსი. შეიპყრეს 35 აგიტატორი.

სტამბოლი. გამოქვეყნდა ოფიციალი ცნობა: ერთ და იმავე დროს ომის საქმის კარგად წაყვანა ყველა ფრონტზე შეუძლებელია. ერმა, რომელმაც თავს იდო ომის საქმე შედეგს არ უნდა შეუშინდეს. ნუ დავივიწყებთ, რომ არ უნდა მივეცეთ განუზომელ სიხარულს თუ გამარჯვების ნიშნები არის და არც საოწარკვეთილებას, თუ დავმარცხდით. მაგალითად, ოსმალეთი ოთხ სახელმწიფოს ეომება; მისმა ჯარმა გმირულად იბრძოლა სკუტარის რაიონში, მაგრამ საქმის კარგად დასაბოლოვებლად გადასწყვიტა ბრძოლა ჩატალჯში გადაატანოს. ჯარი ყოველ ღონეს იძიებს მამულის ინტერესების დასაცავად.

ომი და სახელმწიფოები

ზავის საქმე.

ლონდონი. რეიტერს ატყობინებენ, რომ პორტა დიდ სახელმწიფოებს სთხოვს ომი მოისპოს და საზავო მოლაპარაკება დაიწყოსო.

პარიზი. როგორც გავასმა გამოაქვეყნა, ოსმალეთი სთხოვს საფრანგეთს ომის საქმეში ჩაერიოს და საზავო მოლაპარაკება გაიმართოსო. საფრანგეთის მთავრობამ უპასუხა, რომ ამ წინადადების ასრულება შეუძლებელია, რადგანაც საერთაშორისო სამართლის დარღვევა იქნებაო. გარდა ამისა ამ მოქმედებით საფრანგეთი არამეგობრულ განწყობილებაში იქნება ბალკანეთის სახელმწიფოებთანაო. საფრანგეთს შეუძლიან მოლაპარაკება გამართოს სხვა სახელმწიფოებთან შუამდგომლობის თხოვნაზეო, თუ ასეთი თხოვნით მას მიჰმართავენო.

ლონდონი. ოსმალეთის წინადადებას მშვიდობიანობის მოგვარების თაობაზე, როგორც ბალკანეთის სარწმუნო წყაროებიდან იტყობინებიან, ინგლისის მთავრობა სიამოვნებით მიეგებაო. მაგრამ ამ საქმეს სასურველი შედეგი არ მოჰყვებაო, რადგანაც ბალკანეთის სახელმწიფოებს გაგებაც კი არ უნდათ საზავო მოლაპარაკებისა და სახელმწიფოთა ჩარევის თაობაზეო.

პარიზი. ავსტრია-ჰუნგრეთს ჯერ პასუხი არ მიუცია საფრანგეთის წინადადებაზე, რომელსაც ინგლისი და რუსეთი მიემხრო. საფრანგეთი, სრულიადაც არ ართმევს ნებას ავსტრია-ჰუნგეთის საეკონომიო ინტერესები დაიცვას, მხოლოდ სახელმწიფოებმა, ბალკანეთის ომში რომ აპირებენ ჩარევას უნდა განაცხადონ, რომ სურვილი ტერიტორიის გაფართოებისა არა აქვთო.

ვენა. გაზეთის ცნობებით, პუანკარეს წინადადება ავსტრია-ჰუნგრეთის კაბინეთმა არ მიიღო. პუანკარეს უარი შეუთვალეს. „ნეი-ფრეი-პრესეს“ სიტყვით ბერლინმაც და რომმაც უარი შეუთვალეს წინადადების მიღებაზეო.

ვენა. რეკიდან იტყობინებიან, რომ ჩერნოგორელებმა ალყა შემოარტყეს სკუტარს. ჩერნოგორელების საქმე კარგად მიდისო.

გაზეთებიდან.

რუმინიის გამოლაშქრება

რუმინიის მეფემ ახლ კაბინეთის წინაშე სიტყვა წარმოსთქვა. ამ სიტყვამ მთელ ევროპაზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა. „ფოსიშე ცაიტუნგი“ სწერს: კარლო მეფე ალარ ჰკმაყოფილდება უბრალო მაყურებლის როლს, მას ჰსურს მონაწილეობა მიიღოს მომავალ ამბებში. კარლმა თითქმის ხმალზე ხელი წაივლოო. რუმინიას განზრახვა აქვს პრეტენზია წამოაყენოს, მაგრამ თვით ეს პრეტენზია რას წარმოადგენს, ან რა ხასიათისაა? ჰკითხულობს გაზეთი. იქნება რუმინიას ჰსურს თავისი მეზობლების მისწრაფება ტერიტორიის გაფართოებისა, შეზღუდოსო? ეს იქნება 1885 წლის განმეორება, როცა სერბია ომს ემუქრებოდა ბულგარეთს, იმ შემთხვევაში, თუ უკანასკნელი აღმოსავლეთ რუმელიას შემოიერთიანებდა. მაგრამ, გაზეთის აზრით რუმინია ამას არ იკისრებსო. რაც უნდა იყოს, რუმინია ვერ გაჰბედავდა დამოუკიდებლივ გამოსვლას თავის მოთხოვნილებებით, თუ გერმანია და ავსტრია არ გაუმაგრებდნენ ზურგსაო. მაშასადამე, ავსტრიისაგანაც უნდა მოველოდეთ აქტიურ მოქმედებასო. ვენის გაზეთი „ბერლინერ ტაგებლატი“ სწერს, რომ მეფის სიტყვა იყო ოფიციალური გამოცხადება მოთხოვნილებისაო. ამის გამო რუმინიის მობილიზაცია არსებულ ფაქტად. უნდა ჩაითვალოსო. რომის კორესპონდენტი სწერს ვენის გაზეთს, რომ მეფის სიტყვამ ძლიერ შეაშფოთა იტალია და რუმინიის გალაშქრებას სხვა სახელმწიფოთა ჩარევაც მოჰყვებაო.

ბულგარეთის მხრით

ბულგართა ბრწყინვალე გამარჯვება.

უსასტიკესი ბრძოლა, რომელიც ლულე-ბურგასის ახლოს მოხდა, ბულგართა დიდი გამარჯვებით დასრულდა. როგორც სტარა-ზაგორის უმთავრეს ბანაკიდან იტყობინებიან, ბულგარეთის ჯარი დიდის გულმოდგინებით ემზადებოდა თურმე ამ ბრძოლისათვის. ჯარის მთავარ-სარდალმა გენ. სავოვმა ორ ნაწილად გაჰყო თავისი ლაშქარი. ერთი. რომელიც სერბიის ცხენოსან ჯარისა და ბულგმრთა სამი ბრიგადისაგან შესდგებოდა, გენ. ივანოვის უფროსობით ლულე ბურგასისკენ დაიძრა; ამავე დროს ქვეითი ჯარის ძლიერი რაზმები სოფ. პავლიკოვის გზით მდ. ერგენეს სამხრეთით გაიგზავნა. მეორე ჯარი უტეხ ტყეში დაიძრა დიდი გზით, რომელიც ვიზასა და სარაის აერთებს. ერთსა და იმავე დროს ძლიერმა რაზმმა დაიჭირა მაღლობები მიდია-სულთანბაშის შუა; ერთი ნაწილი ამ რაზმისა სტრანძის მაღლობის დასაჭერად გაეშურა. ამრიგად, ბულგარეთის ჯარი თითქმის 140 ვერსის მანძილზე იყო გაჭიმული ბაბა-ესკიდან მიდიამდე. შესაძლო უკუქცევისათვის ბულგარებმა სანგარ-თხრილები დაიმზადეს.. იერიშის მიზნად დასახული იყო ლულე-ბურგახი, რომლის აღებასაც სამ დღე და ღამეს მოუნდნენ. ამ ადგილს ბრძოლა ბულგარეთის სრული გამარჯვებით დასრულდა, რომელთაც მთლად გაანადგურეს ოსმალთა ჯარის დასავლეთის ფრთა. მცირე ნაშთი დასავლეთის ფრთისა შეშინებული გაიქცა დაბა ჩორლუსკენ. როდესაც დასავლეთის ფრთის დამარცხება აღმოსავლეთის ფრთამ შეიტყო, იგიც შეირყა და აირია. ამით გამხნევებული ბულგარები მამაცურად ეკვეთნენ მტერს და აიძულეს სარაისკენ უკუქცეულიყო, ოსმალთა ცხრა დივიზია, რომელიც ლულე-ბურგასის დასავლეთით იდგა, აგრედვე გაიქცა, რადგან მამა-ესკიდან და ალაპიედან მხნედ მოიწევდნენ ბულგართა მტაცე რაზმები. ბრძოლის ასპარეზი ახლა სტრანძა-სარაი—ჩორლუს შუა მდებარეობს.

გამარჯვების მნიშვნელობა.

გერმანისს სამხედრო მცოდნე პირები ამ გამარჯვებას გადამწყვეტ მნიშვნელობას აძლევენ, ჰფიქრობენ, რომ ბულგარები როდოსტოს იქით განდევნიან ოსმალებს, მოუპრიან გზას სტამბოლისაკენ და ამრიგად სრულიად გაანადგურებენ ოსმალთა ლაშქარს. ვენიდანაც თითქოს ადასტურებენ ამ აზრს: ბულგარეთის ჯარის განზრახვაა, პირ და პირ ცარე-გრადისკენ გაემართოსო.

ლულე-ბურგსი, სადაც ეს დიდი ბრძოლა მოხდა სტამბოლიდან 60 ვერსის მანძილზეა ჩრდილოეთით და ოსმალეთის სატახტო ქალაქის ციხეთა უკანასკნელ რგოლს შეადგენს, რომელშიც შედის შემდეგი სიმაგრეები: როდოსტო—ჩორლუ—სარაია - სტრანჯა—იადარენ. ასე რომ. ბულგართა გამარჯვებული ჯარი სტამბოლის უკანასკნელ სიმაგრეთა წინ სდგას და აქვეა მოგროვილი ოსმალთა მთელი ჯარი; უკანასკნელი ცნობით, ამ სიმაგრეთა დასავლეთის პუნქტი, სახელდობრ ქ. როდოსტო, რომელიც მარმარილოს ზღვის ნაპირზე მდებარეობს, უკვე სერბია - ბულგარეთის შეერთებულ ცხენოსან ჯარს დაუჭერია.

ადრიანოპოლის ალყა.

მას შემდეგ, რაც ბულგარეთის აღმოსავლეთ მხრის ჯარმა მაგარი ციხე კირკილისე აიღო, დიდი ქალაქი ადრიანოპოლი სრულად მოსწყდა ოსმალთა მიწა-წყალს, რადგან ბულგარებმა ალყა შემოარტყეს მას. ამ ჟამად ქალაქში 100.000-მდე გამოქცეული ოსმალო იხიზნება, რაც დიდად აპირებს ქალაქის დაცვის საქმეს, რადგან მათი საზრდო ჯარის სურსათს აკლდება. თითქმის ყოველდღე სწარმოებს სასტიკი ბრძოლა დატყვევებულ ოსმალთა ჯარისა და მოალყე ბულგარების შორის.

ჩერნოგორიის მხრით

ქ. იპეკის აღება.

18 ოქტომბერს იპეკის მცველმა მეციხოვნე ჯარმა იარაღი დაჰყარა და გენ. ვუკოტიჩმა დაიჭირა მთელი ქალაქი. მცხოვრებნი დიდის აღტაცებით მეგებენენ ჩერნოგორელთა ჯარს. ამ ბრძოლაში ჩერნოგორელებს 50 კაცი მოუკლეს და 180 დაუჭრეს; ოსმალთა დანაკლისი დიდია.

სკუტარის ალყა.

ცეტინიედან იუწყებიან, რომ გენ. მარტინოვიჩი ისევ უშენს ზარბაზანს სკუტარის, რომელსაც ოსმალები მამაცურად იცავენ.

ჩერნოგორიის მეფის ნაოქვამი.

ჩერნოგორელ მეფეს „ეტერეს სააგენტოს“ კორესპონდენტისთვის უთქვავს:

— რასაკვირველია, ევროპის სახელმწიფოებს შეუძლიანთ ომში ჩარევა, მაგრამ ბალკანეთის კავშირი თავის განზრახვაზე ხელს არ აიღებს.

საბერძნეთის მხრით.

საბერძნეთის ფლოტი არქიპელაგის ზღვაში.

საბერძნეთის ფლოტის უფროსი, ადმირალი კუნდურიოტისი საზღვაო მინისტრს ატყობინებს: დავიჭირეთ თაზოსის, ტენედოსის და იმბროსის კუნძულები, სადაც საბერძნეთის დროშა აღვმართეთ. დილას გავგზავნეთ კრეისერი „კანარისი“ პატარა კუნძულ-სტრატის ასაღებად. ნაღმოსნები „ლომი“ და „პანტერა“ ლემნოსის კუნძულს მიუახლოვდნენ.

ოსმალეთის მხრით

ჩატლაჯის გამაგრება.

ბრიუსელიდან იტყობინებიან, რომ ოსმალებს დარდანელის სრუტის სიმაგრიდან მძიმე არტილერია გადაეაქვთ ჩატლაჯის ციხის გასაძლიერებლად.

ტეროორი ოსმალეთის ჯარში.

სტამბოლიდან იტყობინებიან, რომ მთავარ-სარდალმა ნაზიმ-ფაშამ 53 აფიცერი და ჯარის-კაცი დასაჯა სიკვდილით, რადგან მათ შიშის ზარი გამოიწვიეს ოსმალთა ჯარში კირკილისესთან ბრძოლის დროს.

ქიამილ-ფაშის მისია.

დადასტურებით ამბობენ, რომ ქიამილ ფაშას იმიტომ მისცეს დიდი ვეზირობა, რათა მან მოიგოს სამთა შეთანხმების (ინგლისის, საფრანგეთის და რუსეთის) გული და ამრიგად როგორმე გადაარჩინოს დაღუპვას ოსმალეთის ინტერესები.

ოსმალეთის პროტესტი.

თავის კონსულებისა და უმთავრესი შტაბისგან მიწოდებული ცნობით, ოსმალეთის მთავრობას გადაუწყვეტია პროტესტი განუცხადოს რუსეთის მთავრობას იმის გამო, თითქო რუსეთი სამხედრო სურსათით და მოხალისეთა გაგზავნით ხელს უწყობდეს ბულგარეთის ჯარს.

ომი და სახელმწიფოები.

ავსტრია უარს ამბობს სანჯაკზე.

„რუსკ. სლოვოს“ ვენიდან საკუთარი კორესპონდენტი ატყობინებს: სარწმუნო წყაროებიდან გავიგე, რომ ავსტრია საბოლოდ უარს ამბობს ნოვო-ბაზარის სანჯაკის დაპყრობაზე, რადგან გერმანიის რჩევით ამის გამო ევროპის ომის ატეხა ყოვლად შეუძლებელიაო. რაგვარ სამაგიეროს მიიღებს ავსტრია ამისთვის, ჯერ არვინ იცის.

გერმანელი სოც.-დემოკრატები და სლავიანთა კავშირი.

სოციალისტების ორგანო „ფორვერცი“ სწერს:

„ბალკანეთის საკითხის გადაწყვეტა. გამარჯვებული უნდა მიენდოს. ეს უფლება სისხლით მოიპოვეს მათ. „სტატუს-ქვო“ მოკვდა და მისი სახელით ოსმალეთის მიწა-წყალის ხელშეუხებლად დაცვა უაზროა და არც არავისთვისაა საჭირო. გერმანიის მოვალეობაა, უარჰყოს ავსტრიის უაზრო, უსინდისო შიდრეკილებანი ნოვო ბაზარის სანჯაკისა და სალონიკის დაპყრობისა. დროება გამოიცვალა და ერენტალის ავანტურის გამეორება შეუძლებელია. სერბია და რუსეთი ნებას არ მისცემენ ავსტრიას სიმხრეთისკენ გზის გასაკვლევად. გერმანიამ გადაჭრით უნდა განუცხადოს ავსტრიას, რომ იგი არაოდეს არ შესწირავს მსხვერპლს ავსტრიის უგუნურ განზრახვას“.

დეპეშები

(დეპეშათა პეტერბ. სააგენტო)

საზღვარ-გარედ

22 ოქტომბერი.

ბერლინი. მოვიდა სან-ჯულიანო.

მიუნხენი. გარდაიცვალა ბელლეტრისტი ანტონ პერფალო.

ურგა. მონგოლეთის მთავრობამ მიიღო ცნობა, რომ ჩინეთის ჯარი გუჩენიდან კობდოში წავიდა. ჩინეთს ფიქრად ჰქონია კობდოს დაბრუნება ჩინეთის ბრძანებლობის ქვეშ.

ბერლინი. სან-ჯულიანომ ინახულა ბეტმან-ჰოლვეგი და კიდერლენ-ვეხტერი.

ბერლინი. სან-ჯულიანოს პატივსაცემლად კიდერლენ-ვეხტერმა სადილი გამართა. მოწვეულნი იყვნენ იტალიის და ავსტრია - ჰუნგრეთის ელჩები..

ბერლინი. „ნორდ-დეიტშე-ალგემეინ-ცეიტუნგი“ სიხარულით ეგებება სან-ჯულიანოს მოსვლას. გა-

ზეთის აზრით დრო ძლიერ შეფარდებულია.

თეირანი. უკანასკნელ ცნობებით სალარ-უდ-დოულე ბელედეინურიდან დომაკენდუში წავიდა. მთავრობის რაზმი დაედევნა.

სახელიწიფო სათათბიროს დეპუტატების არჩევნები.

სარატოვი. აირჩიეს: პროგრესისტი მასლენიკოვი, კადეტი დობროვოლსკი, დამოუკიდებელი ნაციონალისტი ლიხაჩევი, კადეტი შოლმაზოვი, მემარჯვენე ლიხარევი, მემარჯ. კინლაკოვი, პროგრესისტი კლენოვი.

რიაზანი. აირჩიეს ოქტომბრისტი მანსუროვი, კადეტი სალაზნიკი.

ვორონეჟი. არჩეულია მემარჯ. ალეხინი, მემარჯვენე აკამელოვი, ოქტომბრისტები: სერგეი და ნიკოლოზ შიდლოვსკი, კოვალევსკი, სტემპკოვსკი, სიმონოვი, ზვეგინცევი; მემარჯვენე მღვდლები ალიფეროვი და პოპოვი. მემარჯეენე ფირსოვი.

პეტერბურგი. არჩეულია ჯერ-ჯეროობით 287 დეპუტატი. ამათში მემარჯვენე ას ათია, ზომიერი 11, ნაციონალისტი 33, ოქტომბრისტი 59, პროგრესისტი 12, კადეტი 31, შრომის ჯგუფელი 1, სოციალ-დემოკრატი 5, მემარცხენე 6, პოლონელთა კოლოს წევრი 6, ნაროდოვცევი 4. პოლ.-ლიტ.-ბელორუსის ჯგუფი 3, ლიტვ.-ნაციონ.-დემოკრატი 1, მუსულმანი 3, უპარტიო 2.

მემკვიდრის ავადმყოფობა.

პეტერბურგი. ბიულეტენი მემკვიდრის ავადმყოფობისა. საღამოს 7 საათი. 22 ღვინობისთვე. მთელი დღე მხიარულად გაატარა, ფერი თან და თან უკეთდება, სიცხე დილით ჰქონდა 36,8 გრ., საღამოთი 37 გრად. მაჯის ცემა დილით 112, საღამოთი 116.

თეატრი და ხელოვნება

ნაძალადევის სახალხო სახლი. კვირას, 21 ღვინობისთვეს, ნაძალადევის სახალხო სახლში ქ-ნ ჩიქოვანისა და ბ-ნ. სვიმონიძის მონაწილეობით წარმოადგინეს პ. ყიფიანის ცნობილი ისტორიული დრამა „მურად ფაშა“. მურად-ფაშის როლს ასრულებდა ბ-ნი სვიმონიძე. მშვენიერი იყო იგი პირველსა და მესამე მოქმედებებში.

კარგად შეასრულეს თავისი როლები ქ. ჩიქოვანმა (ქეთევანი) და შავშიშვილმა (დაუდ. მეტადრე პირველ მოქ.) განსაკუთრებულს ყურადღებას იქცევდნენ ბ. გოგაშვილი (ლევან მურვანიშვილი) და ბ. სვანაძე (ახმედ ფაშა), რომლებიც სხვა დროსაც იჩენენ ხოლმე შრომის მოყვარეობას.

ცოტა მოისუსტებდა ბ. კანდელაკი (გივის როლში), რის მიზეზიც როლის უცოდინარობა იყო. სხვანიც საზოგადოდ ანსამბლს ხელს უწყობდნენ.

დარბაზი ხალხით იყო გაჭედილი და სიჩუმე იყო გამეფებული, რომ ბოლოს თვით გამგეობის წევრებს არ დაეწყოთ ხმაურობა. ვიღაც უბილეთო შენიშნეს. მიზეზი ასეთ უწესოებისა უმთავრესად ის არის, რომ ოცამდე კანტროლიორია და ყველა თავისებურად ბრძანებლობს.

საჭიროა მიექცეს გამგეობის ყურადღება.

შაბათს, 27 ღვინობისთვეს წარმოდგენილი იქმნება ტ. რამიშვილის პიესა „მეზობლები“. **მიშო.**

ქ. ბათომი. 21-ს ოქტომბერს შმაევსკის თეატრში „მოგზაურის“ დასმა წარმოადგინა გედევანიშვილის ცნობილი პიესა „მსხვერპლი“, რომლის ხელოვნურმა თამაშმა დიდ ძალი საზოგადოება მოიზიდა. თუ წარსულ კვირას კლუბის დარბაზში „შოთა რუსთაველის“ თამაშზე ბევრი საზოგადოება იყო, დღეს მასზე ორჯელ მეტი დაესწრო... სჩანს ბ. შ. დადიანის შემუშავებული რეპერტუარი და მისი დასის ხელოვნური თამაში საზოგადოებას იზიდავს.

რაც შეეხება როლების შესრულებას თითქმის ყველამ უნაკლულოდ შეასრულეს. ნამეტნავად აღსანიშნავია ქ-ნი ბეჟანიშვილი დედის როლში—ის განხორციელებულს იმ უბედურს დედას გვიხატავდა, რომელსაც უდანაშაულო შვილი მთელ სოფელს შეეწირა მსხვერპლად, დედის გულ-შემზარავი მოთქმა-ტირილი მთელ საზოგადოებაში სიბრალულის ცრემლებს იწვევდა.. ქ-ნი წუწუნავა (კნ. სონია) ცოტა არ იყოს გაურკვევლად და დაბლა ლაპარაკობდა ისე რომ ბევრს არ ესმოდა მისი ხმა... კარგი იყო ბ. ბარველი (ბოქაული) ხარაზიშვილი (საქო მეფდუქნე), მაგრამ ზოგჯერ როლის უცოდინარობა ემჩნეოდა. არა უშავდა-რა სარელს (მამასახლისი), ჯაყელს (შაქრო, მეფდუქნის ბიჭი) ხურციძეს (ლუკა მსახური) და ჩაგუნავას (თ-დი სოლომონ) უკანასკნელი უფრო უკეთესი იყო გლეხ მიხოს როლში. კორიშელი (მოხუცი გლეხი) საუკეთესო იყო. ყალაბეგიშვილმა (გიგუა) საკმაო სულიერი ტანჯვა გამოიჩინა, აგრეთვე ბ. მურუსიძემ (ვანუა) თავ-განწირულის გმირის სურათი დაგვიხატა.

პროგრამაში დიდის ასოებით გამოკიბადებული იყო „მეორე მოქმედებაში შესრულებულ იქნება რამოდენიმე—**სიმღერაო.** ხალხს ეგონა თუ სულ ცალკე იქნებოდა შესრულებული მაგრამ არ მოხდა.

ტრ. ჭოლობარელი.

ჭიათურა. კვირას, 21 ოქტომბერს, სცენის მოყვარე გ. ნუცუბიძის რეჟისორობით, წარმოადგინეს აზიანის 3 მოქ. კომედია **„ფული და ხარისხი“** და 1 მოქ. ვოდევილი კ. ყიფიანისა—„დატრიალდა ჯარა“. წარმოდგენაში მონაწილეობას ღებულობდნენ ადგილობრივი სცენის მოყვარენი. „ფული და ხარისხის“ უმთავრესს როლში ბ. გ. ნუცუბიძე გამოვიდა. (არტემ შარბათოვი) ბუნებრივი იყო ნუცუბიძის თამაში და ამიტომაც საზოგადოებას ასიამოვნა. საზრიანად ასრულებდა როლს ა. მიმაიშვილი (ბაგრატ). მისი გარეგანი შეხედულობა ნამდვილ სომეხს მოგაგონებდათ, მაგრამ ლაპარაკის კილო სომხისა ეშლებოდა მას. დაკვირვებით ჩაატარა როლი ქ-ნმა ნ. სიხარულიძემ (სოფიო). ჩვეულებრივად კარგი იყო ქ-ნი აბაშიძე (მაშო), მაგრამ უფრო მეტს შთაბეჭდილებას მოახდენდა ის, რომ მეტი სულიერი ცვლილება გამოსჩენოდა მაშოს როცა მისი ახლად შერთული ქმარი ლევანი გარყვნილების მორევში ეშვება, ლოთობს და ჰულიგანობს. ასე გეგონებოდათ, თითქო არავითარი ცვლილება არ მომხდარიყოს მისს ცხოვრებაში. თავადური სიამაყე აკლდა პეტრეს (თავადი ლამბაძე), თუმც როლი მან კარგად იცოდა. თავადის მეუღლის სიამაყეს იმჩნევდა ქ-ნი კაკაბაძე (ბაბალე), მაგრამ ლაპარაკი და მიხვრა-მოხვრა ვერ იყო შეწონილი მისს სულიერ მოქმედებასთან; მკვირცხლად ჩაატარა თავისი როლი ი. ვარაზაშვილმა (ლევანი) ტ ურიგო არ იყო კოწიას როლში—ნუცუბიძე. ის ახლად გამოვიდა ჩვენს სცენაზე და იმედი გვაქვს, ურიგო სცენის მოყვარე არ იქნება მომავალში. ცუდად არ ჩაუტარებია თავისი პატარა, მაგრამ პასუხ-საგები როლი ტასიასი ქ-ნ საღარაძეს.

მხიარულად დამთავრდა ვოდევილი—„დატრიალდა ჯარა“ — მთელი ყურადღება ვოდევილისა კოტეს მსახურ სოსიას ირგვლივ ტრიალებს, რომლის როლს ბ-ნი. გომელაური ასრულებდა, რაც შეგნებულად ჩაატარა და საზოგადოებაც ბევრი აცინა. საზოგადოდ ვიტყვით, რომ ორივე პიესამ ურიგოდ არ ჩაიარა.

ტიერ.

—

P. S. განზრახულია, ადგილობრივ **ილიას საღამო** გაიმართოს დაბადებიდან 75 წ. აღსანიშნავად. **ტ—რ.**

დ. საჩხერე. კვირას, 21 ოქტომბერს კნ. ელისაბედ წერეთლის თაოსნობით ადგილობრივ სკოლის საკარგებლოდ კნ. ელისაბედისავე სახლში გაიმართა საღამო.

სალიტერატურო განყოფილებაში მოწვეულნი იყვნენ ტფილისიდან —გრიშაშვილი და ქუთაისიდან — ნემო, მაგრამ რაღაცა მიზეზებისა გამო ნემო არ გამოცხადებულა. დასასრულ გაიმართა ქართული და ევროპიული ცეკვა, უკრავდა სამხედრო მუსიკა და ზურნა.

ამ საღამოსთვის იყო აგრეთვე საგანგებო მატარებელი სოლაპნიდან საჩხერემდე, ხალხი აუარებელი დაესწრო ამბობენ შემოსავალი 900 მანეთს უდრისო.

წერილი რედ. მიმართ

ხარფუხის ქართული სახალხო წარმოდგენების მმართველ წრის გამგეობა აუწყებს პატივცემულ საზოგადოებას, რომ ზუბალაშვილების სახლში გამართულ კონცერტში, 22 ოქტომბერს, ზემოხსენებულ წრეს საერთო არაფერი ჰქონდა.

წრის გამგეობის თავმჯდომარე **არჩილ შათირიშვილი.**

ბ-ნო რედაქტორო! რადგანაც ბევრსა ჰგონია, რომ პატივცემულ „სახალხო გაზეთში“ სხვა და სხვა დროს მოთავსებულ თელავის და მის მაზრის სოფლების „ახალი ამბები“ ჩემი მოწერილა, ამისათვის უმ. გთხოვთ გამოაცხადოთ და დაამოწმოთ, რომ ეს ცნობები ჩემი მოწვდილი არ არის და არც შემდეგ შემიძლიან ქრონიკერობის გაწევა *).

ჩემ კორრესპონდენციებს ყოველთვის ჩემ ფსევდონიმს „დავიწყებულს“ ვაწერ, რომელიც ყველამ უკვე იცის და მხოლოდ ამ წერილების პასუხისგებლობას ვკისრულობ.

პატივის ცემით **ვ. პაატაშვილი.**

*) რედაქცია ერთხელ და სამუდამოდ ამოწმებს, რომ ბ-ნი პაატაშვილი არავითარ საახალამბო ცნობებს არ გვაწვდის მის კორესპონდენციებს მუდამ გვარი ან ფსევდონიმი აწერია ხოლმე. **რედ.**

რედაქტორ-გამომცემელი
ნ. კურდღელაშვილი.

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

№ 4711
ᲡᲙᲔᲚᲘ ᲞᲣᲓᲠᲘ
ᲙᲐᲜᲘᲡ ᲮᲐᲕᲘᲠᲓᲘᲡᲔᲑᲘᲗ ᲐᲜᲐᲖᲔᲑᲡ ᲓᲐ ᲐᲚᲛᲐᲖᲔᲑᲡ
ᲤᲔᲠᲓ. ᲛᲘᲣᲚᲖᲔᲜᲡᲘ
ᲙᲝᲚᲝᲜᲘᲐ 30 ᲙᲐᲞ. ✦ ᲞᲐᲠᲤᲘᲣᲛᲘᲐ № 4711
მისი იმპერატ. უდიდ. სასახლის იჯარადარი.

Метцль 309266 309286
1434.

ᲦᲘᲐ ᲬᲔᲠᲘᲚᲘ

ბ. შაშუა მიქაძეს.

ვინც დღევანდელ ცხოვრების ვითარებას თვალ-ყურს ადევნებს, შეამჩნევდა, თუ როგორი თავაშვებულები არიან ზოგიერთა ხაზეინები. ზოგი მათგანი იქამდის გათამამებულია, რომ მზადაა ყველა მუშა გათელოს, ჩაწიხლოს და შეურაცხჰყოს, ოღონდ კი თავის ქვენა სურვილები განიხორციელოს. ასეთ პიროვნებას წარმოადგენს ავჭალის გმირი მეოცე საუკუნის გლადიატორი ბ. შაშუა მიქაძე. პირადად მე მის ლანძღვასა და შეურაცხყოფას ყურადღებას არ მივაქცევდი, რომ მარტო ჩემის შეურაცხყოფით დაკმაყოფილებულიყო, მაგრამ ჩემთან ერთად, მან შეურაცხჰყო ყველა ისინი ვისითაც მიქაძესთანა ვაჟბატონები სუქდებიან და ფარფაშობენ. ყველა ხელოსნებს და მუშა ხალხს უსვინდისო, ყაჩაღები და სხვა ასეთი მარგალიტები უწოდა, უწოდა მათ, ვინც ნამდვილი ცხოვრების ბურჯია და ვისითაც იქმნება სიმდიდრე და ფუფუნება ამა ქვეყნიერებისა. როცა ყველა ამაზე პასუხი მოვსთხოვე კაცების მიგზავნით, თუ წერილით და გამოვიწვიე სამედიატორო სამართალში, სიცილადაც არ ეყო და სამედიატორო სამართალს (ამ უმწიკვლო ხალხის სასამართლოს) დედაკაცური უწოდა, ხოლო მე მინდვრისკენ გამიშვირა ხელი: „გამობრძანდი გინდა ხანჯლით, გინდა რევოლვერით და იქ არის შენი სამართალიო“. მივმართავ ბ. შაშიკო მიქაძეს შეკითხვით: განა კაცის უსვინდისობა სახლის ქირის დროზე მიუცემლობით განისაზღვრება? თუ ეს ასეა, მაშინ ხომ თქვენ ბ. შაშიკო ჩემთან ერთად ერთი ათად უსვინდისო იქნებით, როცა სულხანოვს ასოც თუმანს არ აძლევთ?!! თუ არა და კაცი რომ ერთსა და იმავე სახლში ცხრამეტი წელიწადი სცხოვრობდეს ეს ქირის მიუცემლობას ნიშნავს? შენც კარგად იცი, რომ—არა. რად დაგჭირდა ხალხში ამის წამოძახება?! ამაზე იტყვიან, რომ „კაცი თავის თვალში დვირეს ვერ ხედავს, ხოლო სხვისაში კი ბეწვს ამჩნევსო“. შეიძლება თქვენის აზრით მე უსვინდისო ვიყო შენთან და შენისთანა წრის პირებთან, ხოლო იმ წრეში, რომელსაც ვეკუთვნი, ყველამ კარგად იცის ვინცა ვარ —უსვინდისო თუ პატიოსანი მშრომელი ხელი. გიცნობთ ბ. შაშიკო ვინცა ბრძანდებით და იციან ვინც ვარ მე.

ლანძღე მუშა ხალხი და სამედიატორო ხალხური სასამართლო სასაცილოდ აიგდე, ხოლო გახსოვდეს, რომ თქვენ და მუშა ხალხს შორის დიდი ზღვარია. უსვინდისონი ჩვენ მართლა მაშინ ვიქნებით, როცა თქვენისთანა პიროვნებასთან რაიმე კავშირი და დამოკიდებულება გვექნება. ამით ვსწყვეტ თქვენთან საუბარს, ხოლო თქვენი საქციელის შემდეგ თამამად შემიძლიან გიწოდო მეოცე საუკუნის გლადიატორი და ასეთივე დარჩებით თქვენს სიცოცხლეში. **იოსებ ცალანდაძე.** 747.

ᲛᲐᲢᲐᲠᲔᲑᲔᲚᲗᲐ ᲛᲘᲦᲔᲑᲐ
(ᲖᲐᲛᲗᲠᲝᲑᲘᲗ).

15 ოქტომბრიდან.

(დრო აღნიშნულია ტფილისის საათი*).

ტფილისიდან გადის

ბაქოსაკენ: სამგზ.-საბარგო № 8, საღ. 7 ს. 26 წ. **ჩქარი** № 2, ღამ. 10 ს. 14 წ. **საფოსტო** № 4, ღამის 12 ს. 36 წ. **სამგზავ.** № 6, ნაშუადღ. 6 ს. 31 წ. **ნარევი** № 106. ღილ. 5 ს. 53 წ.

ბათომისაკენ: სახ. № № 107, დილ. 4 ს 20 წ. **სახ.** № 5, ნაშ. 4 ს. 38 წ. **საფ.** № 3, დილ. 7 ს. 54 წ. **სახ.** № 4, საღ. 9 ს 4 წ. **სახ.** № 11, ღამ. 10 ს. 2 წ

ერევნისაკენ: საფ. № 4/3, ღამ. 1 ს. 11 წ. **სახ.-საბ.** № 8,7, ნაშუადღევი 1 ს. 6 წ. **სახ.-საბარგ.** № 6/5, საღ. 8 ს. 10 წ.

ბორჯომისაკენ: სახ. № 9/10 ნ, ნაშ. 3 ს. 17 წ.

ტფილისში მოდის.

ბაქოდან. ნარევ. № 107, ღამ. 3 ს. 8 წ. **სახ** № 5, ნაშ. 3 ს. 46 წ. **საფ.** № 3, დილ. 9 ს. **ჩქარ.** № 1, საღ. 9 ს. 0 წ. **სახ.-საბ.** № 7, დილ 11 ს 55 წ.

ბათომიდან: სახ. № 12, დილ. 8 ს. 50 წ. **საფ.** № 4, ღამ. 11 ს. 32 წ. **სახ.** № 6, ნაშ. 5 ს. 56 წ. **ნარევ.** № 106, დილ. 5 ს. 15 წ.

ერევნიდან: სახ.-საბ. № 83/7 ნაშ. 5 ს. 28 წ. **სახ.** № 43. დილ. 8 ს. 0 წ. **სახ.-საბ.** № 65, ნაშუადღ. 1 ს. 28 წ.

ბორჯომიდან: სახალ. № 9/10 ნ, დილ. 11 ს. 22 წ.

მიხაილოვიდან სურამში: სახ.-საბარგ. № 61, ღამ. 2 ს. 18 წ. **სახ.-საბ** № 63, დილ. 5 ს. 30 წ. **სახ.-საბ** № 65, ნაშ. 12 ს. 48 წ. **სახ.-საბ.** № 67, ნაშ. 3 ს. 13 წ. **სახ.-საბ.** № 69, საღ. 7 ს. 53 წ. **სახ.-საბ.** № 71, საღ 9 ს. 20 წ.

სურამ.-დან მიხაილოვში: სახ.-საბარ. № 60, ღამ. 1 ს. 22 წ. **სახ.-საბ.** № 62. დილ. 4 ს. 38 წ. **სახ.-საბ.** № 64, დილ. 7 ს. 8 წ. **სახ.-საბ.** № 66, ნაშ. 1 ს. 15 წ. **სახ.-საბ.** № 68, საღ: 6 ს. 38 წ. **სახ.-საბ.** № 70, საღ. 8 ს. 26 წ.

ქუთაისიდან რიონში: სახ. № 77, დილ. 5 ს. 28 წ. **სახ.** № 79, დილ. 10 ს. 14 წ. **სახ.** № 81, ნაშ. 2 ს. 3 წ. **სახ.** № 83, ნაშ. 5 ს. 48 წ. **სახ.** № 85, ღამ. 11 ს. 58 წ.

რიონიდან ქუთაისს: სახ. № 76, დილ. 5 ს. 25 წ. **სახ.** № 78, დილ. 11 ს. 2 წ. **სახალ.** № 80, ნაშ. 3 ს. 8 წ. **სახ.** 82, საღ. 6 ს. 55 წ. **სახ.** № 84, ღამ. 1 ს. 58 წ.

ქუთაისიდან შორაპანს: სახალხო № 29/30, ნაშ. 5 ს. 23 წ.

შორაპნიდან ქუთაისს: სახ. № 27/28, დილ. 8 ს. 30 წ.

ფოთიდან სამტრედ. და **ქუთაისს: სახ.** № 26, დილ. 6 ს. 6 წ. **სახ.** № 4 II, დილ. 11 ს. 9 წ. **სახ.** № 6, საღ. 5 ს. 1 წ. **სახ.** № 8 II, საღამ. 9 ს. 10 წ.

სამტრედიიდან ფოთში; სახ. № 3 II, შუადღ. 1 ს. 57 წ. **სახ.** № 7 II. საღ. 7 ს. 24 წ. **სახ.** № 5 II, საღ. 7 ს. 59 წ. **სახ.** № 25 II, ნაშ. 6 ს. 18 წ.

ბათომ.-დან ქობულეთსა და **ნატანებში: სახ.** № 18, ღამ. 11 ს. 13 ს. **სახ.** № 14, დილ. 5 ს. 43 წ. **საფ.** № 16, ნაშ. 2 ს. 58 წ.

ქობულეთ.-დან ბათომს: სახ. № 13, დილ. 7 ს. 4 წ. **სახ.** № 15, ღამ. 12 ს. 23 წ. **სახალხ.** № 17, ნაშ. 5 ს. 47 წ.

ნატანებიდან ბათომს: სახ № 17, ნაშუად. 5 ს. 20 წ.

ბათუმიდან ქობულეთში. სახ. № 18, ღამ. 11 ს. 13 წ. **სახ.** № 14, დილ. 5 ს. 43 წ. **სახ.** № 16, ნაშ. 2 ს. 58 წ.

ბათომიდან ნატანებს: სახ. № 16, ნაშუადღ. 4 ს. 24 წ.

მიხაილოვ.-დან ბორჯომს. სახ. № 46, ნაშ. 3 ს. 8 წ. **სახ.** № 65, საღ. 9 ს. 14 წ. **სახ.** № 86, დილ. 5 ს. 25 წ.

ბორჯომ.-დან მიხაილოვში: სახ. № 36, ნაშ. 12 ს. 35 წ. **სახ.** № 55, დილ. 5 ს. 58 წ. **სახ.** № 76, ღამ. 12 ს. 41 წ.

ᲡᲐᲡᲐᲜᲘᲢᲐᲠᲝ ᲔᲥᲘᲛᲔᲑᲘ

უბნები: 1, 2—9 **ბ. ფომინა-ოსიპოვისა** ვაკეში, საკუთარი სახლი, ტელეფ. 461).

მე-4 და რუსის ბაზარში **ქრ. ლ. ქალანთაროვი** (სოლოლაკი, ამაღლების ქ. 517).

5—6 **ი. მ. ზაბლუდოვსკი** (გრიბოედოვსკი, 10. ტელ, 645).

0, 11—12 **ვ. ა. მირაქლოვი** (მიხეილის ქ., 174 ტელ. 327).

7—8 **ვ. თ. ნათიშვილი** (ეიზენშტეინის ძეგლთან, მოსუმენტი შესახვ. 5. ტელ. 487).

სასურველია, თვითონ მცხოვრებლები დაგვეხმარებოდნენ სასანიტარო წესიერების შემოღებაში და სადაც-კი ამ მხრივ უწესობას შეჰნიშნავენ—სახლებში თუ სხვა ადგილებში სასანიტარო მოთხოვნილებათ არღვევენ, ცუდს საჭმელ-სასმელს აკეთებენ და ჰყიდიან და სხ.—დაუყონებლივ ზემოდ დასახელებულ ექიმებს აცნობონ, წერილობითი განცხადებები ყველას შეუძლიან გარდასცეს ქალაქის სავაჭრო პოლიციის კანტორებში: ვერის მოედანზე. რუსის ბაზარში, თათრის მოედანზე, კახეთის მოედანზე, ავლაბარში რიყის ქუჩაზე, 54, ელისაბედის ქუჩა 56 და მალაკნის მოედანზე.

ᲣᲤᲐᲡᲝ ᲡᲐᲔᲥᲘᲛᲝ ᲓᲐᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲐ

ქალაქის საბჭოს ექიმები.

უბნები

1—2 **გ. ა. გედბლინი** (სდგას ვერაზე, ოლგის ქუჩა, 22. ტელეფ. 592).

3—4 **მ. ი. შავერდოვი** (ფეთხაინის აღმართზე, 1, ტელ. 619).

5—6 **ტ. მ. თბოეოსიანი** (ველიამინოვის, 4, ტელეფ. 680).

6—7 **შ. ა. მიქელაძე** (ავლაბარში, კახეთის ქ, 1, ტელ. 715).

8—9 **ნ. დ. ხატისოვი** (კუკიაში, ნიკოლოზოვის ქ. 7, ტელ. 715).

10, 11—12 **ა. ი. შჩერბინინისა** (დიდუბეში, საგურამოს ქ. 5. ტელეფ. 71

ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲡᲐᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲝᲔᲑᲘ

მთავარი—მუხრანის ქუჩა, 9.
ავლაბრისა—კახეთის ქ. № 15.
ხარფუხისა—ვორონცოვის ქ. 55.
კუკიისა—ჩერქეზიშვილისა, 1—18.
დიდუბისა—საგურამოს ქ. 5.

ქალაქის საბჭოს ექიმები მოვალენი არიან ღარიბ მცხოვრებთ უფასო საექიმო დახმარება აღმოუჩინონ ქალაქის საავადმყოფოებში და თვითონ ავადმყოფის ბინაზედაც ყოველმა თავ-თავის უბანში), თუ უბრალო ექიმი დილის 11 საათამდე მოიწვიეს, ვალდებულია იმ დღესვე ინაზულოს ავადმყოფი, გარდა საჩქარო შემთხვევებისა, როცა დახმარება დაუყოვნებლივ უნდა მისცეს.

ᲒᲔᲛᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲛᲝᲡᲕᲚᲐ
(ᲖᲐᲛᲗᲠᲝᲑᲘᲗ)

15 ოქტომბრიდან,
ᲨᲐᲕ-ᲖᲦᲕᲐᲖᲔ.

(დრო ტფილისის საათითაა აღნიშნული).

„ᲕᲐᲭᲠᲝᲑᲐ-ᲜᲐᲕᲝᲡᲜᲝᲑᲘᲡ“
საზოგადოების გემები.

ბათომიდან გადის:

1) პირდაპირი, **საფოსტო** გემი **შაბ.**, და **კვირ.**, ღამ. 12 ს. 58 წ.

ირგვლივ მოსიარულე:

№ 1. **ოთხშ.**—შუა ღამის 1 ს, 58 წ.
№ 2. **პარასკევობ.**, შუადღამის 1 ს. 58 წ.
№ 1. **სახ., შაბათ.**, ნაშუადღ. 2 ს. 58 წ.
№ 2. **ორშაბ.**, ნაშ. 2 ს. 58 წ.

ბათომში მოდის:

ოდესიდან პირდაპირი, **საკ., პარ.**, დილ. 6 ს. 58 წ.

ირგვლივ მოსიარულე:

№ 1. **ორშ.**, საღ. 9 ს. 58 წ.
№ 2. **ოთხშ.**, საღ. 8 ს. 58 წ.
№ 1. **სამგზ., პარ.** საღ. 8 ს. 58 წ.
№ 2. **კვირ.**, საღ. 6 ს. 40 წ.

ᲙᲐᲡᲞᲘᲘᲡ ᲖᲦᲕᲐᲖᲔ.

„ᲙᲐᲕᲙᲐᲖᲘ ᲓᲐ ᲛᲔᲠᲙᲣᲠᲘ“
საზოგადოების გემებისა.

ბაქოდან გადის:

კრასნოვოდსკს, ყოვ.-დღე საღ. 4 ს. 40 წ.
ენზელს პირდაპირი, **პარ.**, და **სამშაბ.**, ნაშუადღ. 4 ს. 40 წ.

ირგვლივ მოსიარულე:

ასტარას, ხუთშ. ნაშუადღ. 5 ს. 25 წ.

ბაქოში მოდის;

კრასნოვოდსკიდან ყოველ-დღ. დილ. 9 ს. 40 წ.
ენზელიდან ორშ. და პარ., დილ. 60 ს. 5 წ.
ასტარიდან კვირ., ირგვლ. მოს. დილ. 4 ს. 44 წ.

ᲡᲐᲛᲨᲝᲒᲘᲐᲠᲝ ᲗᲐᲕᲨᲘᲡᲣᲤᲐᲚᲘ ᲗᲣᲑᲔᲠᲙᲣᲚᲝᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

გოლოვინის პროსპექტისა და გრიბოედოვის ქუჩის ქიმში, № 34, ფეოდოსიის ეკლესიის გასწვრივ. იღებენ ფეხმძიმე და მშობიარე ქალებს დღე და დამ ყოველ დროს. ცალკე ხ

რებიც არის ხელმისაწვდომ ფასებში ([illegible] ზოგადოდ. ორ-საწოლიანი ოთახი 2 მან. და მომშობიარებისათვის 6 მან. არის საზოგადო ოთახში ხელმისაწვდომ ფასში, დღე-დამე 1 1 იან. იღებენ დედათა ავადმყოფობით სნეულთა და საბებიოს საქმისათვის. ძიძებსა დ. პოიანლეებს ყოველ დღე, დილის 1--12 ს.-ძდე) მოწმენს. თავშესაფარის გამგე ექიმი **ბ. გ. მიკირტუმოვი.** 1037.

ᲔᲥᲘᲛᲘ ᲜᲐᲕᲐᲡᲐᲠᲓᲘᲐᲜᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲙᲔᲠᲫᲝ ᲡᲐᲛᲙᲣᲠᲜᲐᲚᲝ

დაარსებულია 1880 წელს.
(ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ).

ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე გარდა კვირისა.

ᲓᲘᲚᲘᲗ:

606“ — 11—12 ს. **ᲨᲔᲛᲬᲐᲙᲣᲚᲔᲑᲐ ᲙᲝᲜᲡᲣᲚᲢᲐᲢᲘᲣᲠᲐᲓ.**

ბ. ა. ნავასარდიანი: 11—12 ს. ქირურგიული, და ვენერიული (სიფილ.) ავად.
ბ. გ. ბგასაროვი: 1—2 ს. შინაგანი ბავშვთა ავადმყ.
კ. მ. ჩიქოვანი: 9½—10 ს. თვალისა, შინაგანი და ნერვებისა.
ზ. ი. ბაბანასოვი: 10—11 ს. ხაბეთი. ქალებისა და ბავშვებისა,
ნ. ტ. მულინი: 10—12 ს. ყურისა, ცხვირისა და ყელისა.
მ. გ. ბგეტიხიანეი: 11—12 ს. კანისა, სიფილისი, ვენერ., საშ. და ქირურგ.
გ. ი. გურგენოვი: 12—1 ს. საბებიო, ქალებისა და ბავშვებისა.
ა. პ. კარაპეტიანეი: 12—1 ს. შინაგანი საბავშვო და ყვავილის აცრა.
ექიმი ქალი **ე. ნ. ამბრუმოვა-მელ ქალი** 1—2 ს. საბებიო დ. ქალების ავად.

ᲡᲐᲦᲐᲛᲝᲗᲘ:

მ. გ. ბგეტიხიანეი: 6—7 საათ.

რჩევა-დარიგება 50 კაპ. ხელმოკლეთა ვის უფასოდ, კონსულტაციები და ოპერაციები მორიგებით.

საამკურნალოს დირექტორი მედიცინის დოქტორი **ბ. ა. ნავასარდიანი.**
1078

ᲒᲐᲛᲝᲡᲣᲚᲘᲐ ᲓᲐ ᲘᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

Ი. ᲒᲔᲓᲔᲕᲐᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲞᲘᲔᲡᲐ

„ᲒᲐᲛᲪᲔᲛᲘ“

დრამა 3 მოქმედ. ფასი 25 კ.

ᲒᲐᲛᲝᲡᲣᲚᲘᲐ ᲓᲐ ᲘᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

ᲐᲠᲩᲘᲚ ᲭᲝᲠᲭᲐᲫᲘᲡ
ᲗᲮᲖᲣᲚᲔᲑᲐᲜᲘ:

I ტ „ეროვნულ პრობლემის გარშემო“ ფასი „ „ „ 75 კ.
II „ „ჩვენი საზოგადოებრივობა „ „ „ „ „ 80 კ.
III „ „ნაბაზრევი“ „ „ „ „ „ „ 65 კ.
IV „ წერილები „ცნობის ფურც.“-„მოამბ.“ 1901—1902 წ. „ 85 კ.

ᲪᲘᲜᲙᲝᲒᲠᲐᲤᲘᲐ

ქართველთა გამომცემელ ამხანაგობისა კისრულობს ყოველგვარ

ᲙᲚᲘᲨᲔᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲐᲡ.

საქმეს ასრულებს დროზე სუფთად და ხელმისაწვდენ ფასად.
ტფილისი, ვანქის დიდი ქუჩა, № 12. თ.—1307

ᲐᲠ ᲒᲐᲒᲠᲫᲚᲘᲚᲐ! ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ 2 ᲛᲐᲜ. 95 ᲙᲐᲞ.

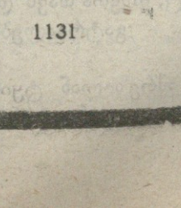

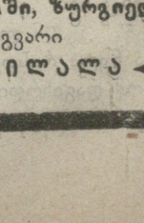

ᲕᲒᲖᲐᲕᲜᲘᲗ ქვემოდ ჩამოთვლილ 14 ძვირფას ნივთს: 1. შვეიცარიერ მკვიდრ უბის საათს კაცთათვის—„ანკერ“ (და არა ცილინდრი) ინგლისურ შაგ-ფოლადისა. იმართება თავით 36 საათში ერთხელ, ხმა ჭკვიანია აქვს. 15 ქვიანია. 2. ქალთ. საუკუნოვო ყელის ძეწკვი, ახალი ფასონისა. 3. ბრელოკი - კინემატოგრაფი კომპასისთ, ან საუცხოო სანახავებით. 4. ზამშის ბუდე საათისათვის. 5. მოხდენილი ბეჭედი ამერიკულ ოქროსი „დუბლე“, პარიზულის თვალთ. 6. საათეატრო ბინოკლი4 ახრამტიულ შუშით ჩვეულებრივის ზომისა, რომელიც დიდის მანძილიდან აახლოვებს საგნებს. 7. საათის უზრუნველმყოფელი ქურდებისაგან. 8. პარიზის პლასტოგრაფი, ზედმიწევნით მიჩვენებელია სხვა და სხვა სანახაობისა. 9—14 ექვსი მეტის-მეტად საგულისხმო სურათი. სულ ეს ღირს მხოლოდ 2 მ. 95 კ., ორი წყვა 5 მ. 50 კ., 4 წყვა—10 მ. 50 კ. ასეთივე წყვა ქალის საათი—3 მ. 70 კ. ესეთივე სახურავიან საათით 1 მანეთით **მეტი ღირს.** ხსენებული წყვა საათითა და ნივთებით საუკეთესო ღირსებისა და უმთლესი ხარისხისა.—3 მ. 95 კ., ორი წყვა—7 მ. 40 კ. გასაგზავნი ორ წყვამდე—40 საათი 3 მ. და 70 კ., იგივე ნივთები მხოლოდ საათები 3 სახურავით 1 მანეთით მეტი კ. (ციმბირში 75 კ.) საათსა ვგზავნით შემოწმებულ-შესწორებულს წუთი-წუთზე 8 წლის თავდებობით, ფასდადებით და უბეოდ.

მისამართი: И. Штрумфельдъ, Варшава, Электоральная 11. Отд. 116.

ეს მისამართი ამოსჭერით და კონვერტს ან ღია წერილს დაკარით.

Метцль, 36443. 1337.

მიგიღეთ საუკეთესო გემო